

310718

వ్రతి దినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 10.

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 11-వ తేది మంగళవారము } No. 187
సంపుటము ౧౦ } చివరికి ౧౩౭

అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము వుండకు ఫునమయినమందు

చక్కని డబ్బీలో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 వ్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధినిజదసియన్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశక్తిమాదిగల మాయమందుగాదు. నకలుమందులవలన మోసముగలుగును. చంచభాషచీటిని చూచిగొనిన మోసముగలుగుదులమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన జేకమునందంతటను వెలసినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు కెట్టివీధి, మదరాసు.

గవ కూర్పు ఇప్పుడే తయారైనది

కైవల్యనవసీతము యేగాభ్యాసదర్శణము

టీకాతాత్పర్య విశేషార్థ సమన్వితము

కనుపర్తి వేంకటరామ శ్రీ విద్యానందనాథ విరచితము. జగత్ప్రసిద్ధమయి, అతి సులభమయిన శైలిగల ఈవేదాంత గ్రంథరాజము.

అందఱు చదువుటకు ఇంపుగా ఉండు అనేకోపాఖ్యాతములు దృష్టాంతములు కలిగియుండుచేత ౮౦౦౦ (౮ వేల) గ్రంథములు విక్రయింపబడినవి.
౧ భాగము కలికోబైండు ౨-౮-౦
౨ భాగము (అమృతాంజనము) ౩-౮-౦

ఆంధ్ర పద పారిజాతము

తెలుగు డిక్షనరీ ౮౦౦౦ పుట కలికోబైండు 3-౮-౦
శబ్దరత్నాకరము. బ. సీతారామా చార్యులది ౧౦-౦-౦
సంఖ్యాగణనామ ప్రకాశిక:-శాస్త్రీయ పరిభాషాపద నిఘంటువు. ౧-౦-౦
ఆర్య విద్యావహస్యము ౧-౦-౦
బ్రహ్మసూత్రార్థ కల్పవల్లి సాంధ్రటిక ౨-౦-౦

శ్రీ బ్రహ్మానంద సరస్వతీయతీంద్రవిరచితము

హతయోగప్రవీణిక, హతంజలయోగ మూలములు, తత్త్వావ్యయ మొదలగు అనేక గ్రంథములను, యోగశాస్త్రమునందు గల స్వానుభవమును అనుసరించి శ్రీ స్వామిలవారిచేతి సులభ శైలిలో వ్రాయబడినది.

ఈ గ్రంథమునందు చెప్పబడిన విషయముల ననుసరింపట వలన "అలోగ దృఢశరీరము, దీర్ఘాయుర్దాయము మనోవాక్యము" అను ౩ విషయములు తప్పక లభించును.

గ్లేజుప్రతి ౦-౧౨-౦ లైబరీ యడిషట్ ౧-౪-౦

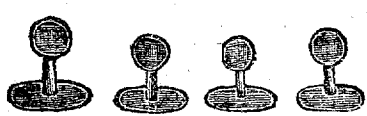
ముప్పదియిద్దరు మంత్రుల చరిత్రము

అగ్రధర్మమునంద, వితరణ, శౌర్య, ధైర్య, పరాక్రమ ములందు ప్రఖ్యాతిగాంచిన మంత్రులయొక్క చరిత్రము. వారిని గూర్చి చెప్పిన రక్తములవంటి చాటుపద్యములు దాదాపు ౨౦౦ గలవు. ౦-౧౨-౦
భక్తవిజయము ధనాల దేవదాసుగారిది ౧-౦-౦
చక్కని అచ్చు, శైండుగల భారత భాగవత రామాయణాది సంస్కృతాంధ్ర గ్రంథము లన్నియు లభించును.

క. మార్కండేయశర్త కీల్ పాకంపోస్తు, మదరాసు అని వ్రాయుడు.

మే మేల స్వల్పవస్తువులకూడా తయారుచేసి,

సిద్ధముగా యుంచియున్నాము.

అను విషయమును తెలిసికొనుటకు అందరుకోరుదురు.

మావద్ద చాలాకాలమునుండి లావాదేవీ చేయుచున్న కాతాదారుల ప్రోత్సాహము, ఉద్దేశముపై ననే వెండి, బంగారు బత్తానులు, కఫ్ గుండీలు, బాలు మొదలగునవి కూడ లాభమునే ప్రధానముగా యోచించక నహాయార్థమై చేసి సిద్ధముగా యుంచియున్నాము. కరంబంగారుకు, నీకు వెండికి పూచీ ఉన్నాడును.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

నగల రత్నములు, 25 నై వాబజారుకోడ్లు, మదరాసు.

వెల్లింగుటన్ సినిమా

8-9-28 శనివారము మొదలుగొని 14-9-28 వరకు వరకు ఒక వారము పాటుల కోరిక వై శ్రీ బాలకృష్ణ ప్రకర్షించ బడును. శనివారము, ఆదివారము 8 ప్రదర్శనములు యాండును.

6-15 సాయంత్రము. 9-80 రాత్రి

కోహినూయొక్క అద్భుతమైన ఘనమైన కథలూ మాణిక్యమగుంటిది.

శ్రీ బాలకృష్ణ

953

కోహినూరు ఫిల్మ్ కంపెనీవారు శ్రీకృష్ణభగవానుని అద్భుతలీలను నూతనవిషయములను చేర్చి మరల తయారుచేసిరి.

బాల భారతి సినిమా,

శ్రీ మయిలవరంహాలు, బెజవాడ.

మహాభాగవత ప్రదర్శనం.

1. శ్రీకృష్ణజననం

9వ తేది మొ॥ 16వ సెప్టెంబరు వరకు.

లీలలు

2. కాళింగమర్దనం

17వ తేది మొదలు 24వ తేది వరకు

3. శ్రీకృష్ణలీల

25వ సెప్టెంబరు మొ॥ 2వ అక్టోబరు వరకు.

4. గోవర్ధనగిరి

3వ అక్టోబరు మొదలు 10వ తేది వరకు.

5. కంసవధ

11వ తేది మొదలు 18వ తేది వరకు.

రంప ఫిరూరి

(6-వ తేదీ తరువాయి)

హామెలుగారి రిపోర్టు

ఇకముందు ఫిరూరీలు జరుగకుండ

జేయుటకు సలహాలు

1845-వ యేటనుండి యీ కొండలలోనివారు ఫిరూరీల కలహాలుకడియబడ్డారు. ఈ ప్రదేశము వీరులు, దైత్యకంతులుకారు సామాన్యపు ప్రదేశములందు నుభవముగా లొంగిపోవుచును. కాని యీ కొండలప్రదేశము అసాధారణమైనదియు, మానవ మూల నుండుటచేతను, ఈ ప్రభుత్వ ప్రయత్నముల వీలులేక యిట్టి ఫిరూరీల నుండుటకు చాలకాలము పట్టుచున్నది.

ఇప్పుడు ఫిరూరీలు జరుగకుండ చేయవలెనన్న మొదట ఈ ప్రభుత్వ ప్రయత్నముల కేవలము లెక్కవచేయవలెను. అన్ని ప్రక్కలను గోడ్డు చేయవలెను.

1. చింతలపేటనుండి గూడెము, పెద్దవలస, బోతుగడ్డలకు భుండ్లుడుచుటకు కొక గోడ్డును వీలగునెడల, మోటారుల తుప యోగించునట్లుగా రంపాఠాఘాటీసికొనునట్టి పెద్దలన్నఅటనుండి గూడెమునకు చేయించవలెను. కృష్ణ దేవీపేటనుండి కొయ్యూరు నకు, అటనుండి అడ్డవీలకు, రాజమహేంద్రవరము వేరొకగోడ్డు చేయించవలెను. మరియొకగోడ్డును కృష్ణ దేవీపేటనుండి రాజ వోమంగి నెడలగొర్రాచుములకువోయి అక్కడ గోదావరికొద్దలతో కలియునట్లుగా చేయించవలెను.

తొలికార్యక్రమముల నెప్పివలెను. అది వీలకానపుడు వర్షకల్పం, కృష్ణ దేవీపేటలకు గల రైలిపోను పెద్దవలసకు, తక్కు గూడెమునకు, లేక యెక్కడ ప్రాంతాలకా కచేరీ పోవు చున్నేమనము నిర్ణయించిన అక్కడకు పొడిగించవలెను.

2. కొత్తపేటపై యేర్పాటులను ప్రకటించి అసిస్టెంటు కమిషనరుగారు, అసిస్టెంటు పోలీసు గూఢాఠి యెండేలుగారు పోల నరములొందుటకు నిశ్చయించి; పోలీసు ఇన్స్పెక్టరుగారు రంప వాడవరములొను, దివ్యూటీ తానీల్చుగారు నిర్ణయించి అనుండుటకు నిశ్చయించిరి. కాని వాటిని చాలకష్టమని వేరు గా చెప్పి వనరులను విన్నవించునట్లు ప్రత్యేకముగా నుండు నట్లు లేదు. కనుక నెట్టయేర్పాటులు జరుగునో తెలియదు. కాని తాలూకా ముఖ్యస్థానము మాళువాలోనే యుండవలెనని నే తలంచినది. మరియు చింతలపేటను కొత్తగాఢాపించు తాలూ కా ముఖ్యస్థానమునకు మార్చవలెను. బాబుజిలోగారి, బోతు గడ్డలోగారి వేరొక ప్రేమను పెట్టి కొత్తపాటకు 'సర్పిలు' ఒకటి యేర్పాటుచేయవలెను. సర్పిలుయినప్పటికీ గారు దివ్యూటీ తానీల్చుగారు గుండు గ్రామముగా నే యుండును.

మూల యేర్పాటు—మూలదారులు తమ మూలలో తిరుగుబాటు చేయువార, ఫిరూరీదారు యెరుగన్న పట్టి నై యధికారుల కొప్పుగించవలెను. ఇట్టి సురతుచేసిన వారికి మూల లొంగుబడెను. వా రెల్లు చేయకున్న ప్రభుత్వమువారు వారి మూలను తీసికొని తగినశిక్షనుగూడ జేయవచ్చును.

ప్రతి ఫిరూరీసమయమున మూలదారులు తాము చేయ వలసిన రీతిని జేయవచ్చు. మూలదారులతోని, వారికి ఫిరూరీలొ సంబంధముగలదని దెలిసిన మూలనుండి తిరిమివేసి వేరొకచోటు కు పంపుచుండిరి.

ఈ ఫిరూరీలో మూలదారులు తమసనదుల మరతుల ప్రభావము చేయలేదు. దుచ్చరిమాతాదారు దొక్కడు రాజభక్తి కలవాడై మైత్రాధికారులకు సహాయముజేసెను. ఇతరులు ఫిరూరీ దారులతో సానుభూతి కలిగియుండుటచేతనో, లేక తమ మూల లొకటికొని తేకపోవుటచేతనో తమవిధుల నిర్వర్తించుట లేదు. మనస్థానముగ్గు యితరభాగములందెమో గాని, ఫిరూరీ జరిగినంతమేర మూలయేర్పాటు యేమియు లాభకరముగా లేదు. ఎంతవేగముగా ఆయేర్పాటును నిర్వహింప మూలదారులతోని సంకల్పముగ్గురారు.

మూలదారుల స్వేచ్ఛలను నిర్ణయించుట

ఇందు మొదటి రెండుకంపెనీలవారు ఆప్పుడే మూలదారులను నిర్ణయించి పనిచేసినవారు, యీ ఫిరూరీలలోకి కొందరిని వచ్చిరి. మరియొకరిలో వచ్చిన యితర రెండుకంపెనీలవారుగూడ కొందరిని బాధిస్తును తగినవేళ్లతో పనిచేసినవి.

ఫిరూరీ యందలిలోను వీరు నిర్వహించు కార్యమును కొని యాచుటకు వారు కత్తి చాలకున్నది.

వారికినికూడా, నడవడిక చాల బాగున్నది. తరచుగా జ్యోతులు వచ్చుచున్నను వీరారువడక అన్ని కష్టములలోను నెరుగిరి (వనర్తిచిరి). యధ్యమునందు అసాయమునకు వెరవక యెక్కువ చొరవ గల్గి యెదుర్కొనిరి. వారి ఇండియను సేనాధి పతులు మంచిసామర్థ్యమునుజూపి యితరులు తమకు జూచి నేర్చుకొనునట్లు ప్రవర్తిచిరి.

రిజర్వుపోలీసు

జిల్లాలలోనుండు రిజర్వు సేనలకు తాముచేయవలసిన కార్య మునకు తగినశిక్షణగాని, ఆ యధములుగాని లేని ఫిరూరీలో గల్గిన మూలదారులను దెబ్బపుచ్చుచుది.

వారిసంఖ్యలో చాల లోటులున్నవి. చాలమంది హెతు కానస్తేయులు ఇట్టి కష్ట కార్యములకు ముసలివారగుటచే వనికి రారు.

ఇండియను ఆఫీసులకు వారు కమిషను ఆఫీసులకు ఈ సార్కాల్లు కరిగిమానులు గారు. వీరు తగినట్లుగా నేర్వలేదు. వీరి శిక్షణ యంతగా బాగులేకుండుటచే కొలదిగా జ్యోతులవచ్చిన ఆద్రోహమునుండి.

మార్టికా హెన్రీ రైపులు అతుకుపాకి పురాతనపు దగుటచే కొంత నూటిగానున్నను వేముగా కాలదు. నుభవ ముగా నివృత్తుకొను నేర్పాటులు లేకుండుటచే తుపాకులను మందుగుండుతో నింపుకొని యడవులలోనుండి నడచుట చాల కష్టముగా నుండెను.

వారికిచ్చిన దుస్తులకురైరాగూడ బాగులేవు. పటకాయలు మందుగుండు పాములు ఒకవైపునకు బరువునంతయు వేయును. క్రింద నున్నప్పుడు పాదులనుండి తుపాకుల నింపుటకు చాల కాలము పట్టును.

రిజర్వుపాగాలు తృప్తికరముగాలేవు. బాహులుగా కన బడిపోవుటయేగాక యెండినావుటకు పనికిరావు. వానలోతడిసిన నెడిపోవును.

వారనేకబాతులవారగుటచే యెవరంటసామానులు వారు మోడుకపోయి వేరువేరుగ వంతుకొనుచుండవలెను. ఆ సుఖము ప్రయాణములయందు నుభవముగా త్రవ్వకమునకు వీలులేదు.

రిజర్వుపోలీసు క మునిసంఖ్యలో నుంచవలెనన్న ఎక్కువ శిక్షలు చేయుచుండవలెను. (కొత్త పైపులుపోలీసు మలబారు పైపులుపోలీసుల మిలటరీ పోలీసుల నుగయోగించవలెను. కనుక తగినవైఖ్యను తయారుజేయవలెనన్న సేనాధికారులకు, కంపెనీ కమాండరులకు హుక్కు లభిర్పడదేనీ, తన వెంటనే శిక్షలుచేయుటకు అధికారము యివ్వవలెను. యధ్యమునందు తప్పచేసినవారి శిక్షలు ప్రాసెక్యూషన్ విచారణచేసి శిక్షలు చేయుటకు వీలులేదు.

ఉద్యోగులు, ఇతరులు చేసినపనులు

అధికారులు వారికినవవారలుజేసిన పనులను గూర్చి యిది వరకే తెలిపిరి.

యధ్యసమయమున వారు శ్రద్ధతో తమవిధుల కొనర్చి, అనేకకష్టములనున్నను చక్కగా నెంపేర్చకార్యములను కొని యాడుట వా కేశభక్తి.

ఈడిగవవారు ప్రత్యేకముగా చెప్పకొనవలసినవారు:— స్వీసీగారు, సాండర్సగారు, బానుగారు, కీసీగారు, ఛార్లీ గారు, హ్యూముగారు, కింగుగారు, కోలుబ్రూకుగారు, ఫోర్మన్ గారు, పీటర్సుగారు. వీరు ప్రభావశాలిగానుండు కవకాశములు తిరుక్కువగా నున్నను బాగుగనే పనిచేసిరి.

ఇదివరకు జెప్పినట్లుగా మలబారుపైపులుసేనలలో నున్న ఇండియను ఆఫీసులందరు మిక్కిలిబాగుగా నిర్వర్తించిరి. కృష్ణ కడికరు, రమణాయరు, సి. కె. ఆర్. మీనను, ఆనందచును నుభవదారు, బల్లారి పైపులు సిబ్బందిలో జనువారు తాములు గారుగూడ ప్రత్యేకముగా పేర్కొనదగ్గవారు. స్వీసీగారితో నెల్లప్పుడు నుండి, నెం 2 కంపెనీ సామానులతో నుండి సార్వం టు గుడ్డిలుగారుగూడ ప్రత్యేకముగా పేర్కొనదగినవారే.

సమాచారములు దెచ్చువాటి:—

ఇన్స్పెక్టరు అబ్దులజబ్బాగారు 55 యేండ్ల ప్రాయములో యిప్పిచ్చుములు పడి కంపెనీలతో నడచెననుట చాలఆకర్షణకర మును విషయము. ఇతడు చాల లాభకరముగా పనిచేసెను.

బానుగారి కంపెనీతోనుండిన ఆక్టింగు ఇన్స్పెక్టరునిత్యా నంద కట్నాయికుగారుగూడ బాగుగ పనిచేసిరి. ఆయనకు భా యముచేయవని కొరతను.

సమాచారముదెబ్బలలో పని బాగుగా జేసినయితరులు:— కులయినప్పిచ్చుములు ఈవేంకటకట్నాయికుగారు, అబ్దుల్ రహీ

మానఖాను, జి. నైకనుపీయగారు, జి. వి. రాఘవయ్యగారు, హెడ్కాక్టేబులు రాధాకృష్ణ.

వస్తువులను ప్రయాణపాకర్షముల నేర్పరచినవారు—ఈ కమిషనుల విల్కినుగారు చాల కష్టపడిరి, మంచిసేర్పుగా పని చేసిరి. వీరి ప్రయాణమువల్లనే కష్టపులన్నియు కరిగి నందినవి.

వీరి మార్చుగారు, నుబ్రహ్మణ్యఅయ్యరు, గుబాగుగ సహకపడిరి. ఈసభలో నీదిగువవారుగూడ బాగుగ పనిచేసిరి. ఇన్స్పెక్టరు శ్రీనివాసరావుగారు, ఇన్స్పెక్టరు గావ్ మునుగారు, సార్వంటు హార్డేగారు, కులయినప్పిచ్చుములు సి. ఎలిరాజులు వారు, పి. వి. చలంతిరావు, వి. వెంకటరాయుడు, ఆర్. త్యాగి, పి. ముత్యం.

వైద్యకాఖ:—అసిస్టెంటుగర్జను, కుల అసిస్టెంటుగర్జను సోమేశ్వరరావుగారు, కర్వల హోస్పిటల్సు, యను సర్జులు ఒక రిచ్చ పనినిగూర్చి కెప్పుడు కృష్ణస్వామిగారు నడివినదానిని నేను సమృద్ధింతుచున్నాను. అఖిలవారు మిక్కిలిబాగుగా పనిచేసినం డుట ప్రత్యేకముగా చెప్పకొనదగ్గను. కుల అసిస్టెంటుగర్జను లి. యెర్రమరాజుగారు స్వీసీగారు యధ్యముచేయుచున్నపుడు గుడ్డుమధ్యనుండి గాయపడినవారికి చికిత్స చేయుచుండిరి. న. అ. సర్జనులు, వైద్యకాయుడుగారు, కె. నరసింహంగారు కూడ కంపెనీలతో చాలకాలము యధ్యముననే యుండి కని చేసిరి.

కెప్పుడు కృష్ణస్వామిగారు చేసినపని యెక్కువగా కొని యాచుటకు వా కలవిగావున్నది. ఇతని కత్తిసామర్థ్యము, శ్రద్ధల వల్లనే వైద్యయేర్పాటులన్నియు చాల బాగుండెను. ఆతడు మాకొరకు జేసినపని మేమువరము కృతజ్ఞులమైయుండుము.

గూఢాచారణజేయు సిబ్బంది:—రాజ్యిగారు విప్లవముతో నుబాధించిన కేసులు కొన్నిటిని మంచి తెలివితేటలతో విచారణజేసెను. అలసటలేక పనిచేసెను, ప్రాసెక్యూటరు యిన్స్పెక్టరులు, సి.వి.సి.కాఖలోని ఇన్స్పెక్టరు గోపాలస్వామి అయ్యంగారు ఇనికి తోడ్పడిరి.

కచేరీ:—కావద్దనున్న పెద్దగుమాస్తా వై. సోమకేశవరము గారు చాల పనిచేసిరి. అనికి పనిచాల నెక్కువగా నుండెను. ప్రతిదినము పని ముగించునకి రాత్రిముగూడ పనిచేయవలసి వచ్చెను. ఆతడు పెద్దగుమాస్తాపనికి తగినవాడు, లెక్కలువాయుటలో మంచిసామర్థ్యముగలవాడు. ఇతరగుమాస్తావారుగూడ సం తృప్తికరముగా పనిచేసిరి.

ప్రత్యేకకృత్యము:—జయపూరు మహారాజుగారిసన్నిహిత సహాయమును ప్రభుత్వమువారు ఇదివరకే పేర్కొనిరి. నేను వా నేవలతరపున వారికి నందనముల స్మరియచున్నాను. జయ పూరు యేకగులు చాల సదుపాక్ష మొనర్చినవి.

దుచ్చరిమాతాదారుని గూర్చి యిదివరకే చెప్పియున్నా ను. వేదనూరు మూతాదారుగూడ సహాయముజేసెను. సుఖరతి పాలెము గ్రామ వాయుడుగూడ సహాయముజేసెను.

మిలిటరీ:—వాయువార్త యేర్పాటులు ఆమూల్యమైన సహాయము కొనరించెను. వాను కమిషనుఆఫీసులకు నితరు లందరుగూడ జ్యురములు వచ్చినను సరదాగా పనిచేసిరి.

30 క కంచరిగాడినల గుంపుగూడ బాగా పనిచేసెను. ఎల్లపుడు సేనలతో తిరుగుచు నేయుండెను.

రెడ్డిక్రాను:—ఇండియను రెడ్డిక్రాను సంఘమువారు వంపిన బహుమానములను ప్రతివారును కొనియాడిరి. వాటికై నేను మరల కందనము లర్పించుచున్నాను.

సమాప్తి:—యీ నిజీకనుపూరిజేయులోపున, అనగర నరయమున వచ్చి మాకు సహాయపడిన గోదావరిజిల్లా మేజిస్ట్రేటు (లేకనుగారికి, గోదావరిజిల్లా వాసంతుడెంటు డాక్టరుగారికి, కందనము లర్పించుచున్నాను మాకు చేసిన సహాయమునకు సలహాకు, దివ్యూటీ మావంతుడెంటు బాబ్బిగారికి, ఆక్టింగు ఏజెన్సీ కమిషనరు స్టీకర్లగారికి, కెప్పుడుస్వామిగారికి, కెప్పుడు మారిగనుగారికి, మేజరు సిగ్నల్సుగారికి, లైయను ఆఫీసర్లకు గూడ కందనము లర్పించును. ఏజెన్సీకమిషనరు హగిన్నగారికి ఆంధ్రకందనము లర్పించును. హగిన్నగారు ముఖ్యస్థానమున వర్సకల్పంలో నెల్లపుడు నుండి చాల సహాయము జేసిరి.

నాల్గవ 21.4.23

ఎ. జె. హామెలు,

ఏజెన్సీ కార్యముల నడిపించు అధికారి

ఏజెన్సీ కమిషనరుగారి ఉత్తరువు

శ్రీరామరాజువేంకటేశ గారు గంతయ్య, పల్లెయ్య దొరల సహాయమువల్ల ఫిరూరీ జరిగినదనుటకు సందియములేదు. గంతయ్య మల్లయ్యదొరలతోను రాజు కృష్ణదేవీపేటలో స్వరా జ్యముగూర్చి ప్రశంసించినట్లు పట్టుకడిన ఫిరూరీదారు దొకడు

(4) గ్రామస్తుల అసహాయము:— సమాచారము దెబ్బపడిన గ్రామస్తులు ఎల్లప్పుడూ లేదనుకుని తోచుకొనినా. ముఖ్యముగా ఇది చారిత్రభావము. ప్రభుత్వమునా లొకర్నిన ప్రతిష్ఠించుటకు వారు కొంచెము సహాయముచేసి క్లితూరిదారులచేత తొలగిపోవునని వారు ప్రాపించలేవంటిది. ఇప్పుడు ప్రభుత్వమునను వాశకూడ వారిని సహాయపనుటకు పురికొల్పలేదు. అదనపు పోలిసు శక్తి వేరేపెట్టికుంటియు గూడెనునుండి క్లితూరిదార్లు సూక్ష్మ యెట్టిసమాచారమును దెలియులేదు. కనుక యాప్రయత్నమునూడ అంతిగా ఫలించదేయి? సమాచారము దెబ్బపడి గ్రామమునయును గ్రామమును శిక్షించు ఓటుమార్పులకును

గవడము, పాపములను చెప్పియున్నాను నదియున్న ఫిర్యా
 తివారము గానున్నట్లు కట్టితేలవ. కాని, ఏమిటి 28 వ నుండ
 కరవన్న పాపములను గానుగంతయ్యే ముగ్గురి దాని
 పోలికలతో దొరకకుండ తేలిక. మూడు యేర్పాటుల ప్రకార
 యు, మూడుదారులు తాము చేయవలసిన సహాయమును చేయుట
 కు ఇష్టముండుటయే గాక, వారికి మూడులో ఒకరుబడినూ
 దాని నుండవలెను. ఇది చాలచుండినా లేదు. వారు విభులను నిర్వ
 ర్తింపజేసి మూడును తీసుకొనుట వారు చేయుచుదిగాని,
 వారి పోనే నిర్వహించబడిన గవర్నమెంటు గానుమనఁబడు
 వారికన్న సెక్యులర్ సహాయమును తేలుగలరా యని సం
 దేహము.

8. ప్రస్తుతకార్యము:— పిర్యూదాద్లు 20, లేక 30
 మంది ముర్రమీ చెవిరిపోయి కలసి పోరాడుటకు ఇష్టము లేన
 ట్లు 3 సెలవుకాలము గవడగానే అదనపు పోలికలు వస్తుముల
 మునగాని, యితరవిధములుగా భూవెట్టిందవలనగాని (గామ
 యు) ఫిర్యాదార్లును బట్టితెల్లరుని దలందితిమి. కాని, మలబారు
 మైదులు సేనలు 2500వేల పోయి యితర సేనలు గూడ బిగ్గించి
 విదన మరల తగినంత క్రికేటో క్రికారులు, అని సహచరులు,
 ఏమిటి 1 వ తేదీన అన్నివరము వచ్చిరి ఏమిటి తే 1 న అది
 కారణమున వచ్చినవారు సేతో వెంబడించిరి గాని వారు
 తప్పించుకొనిరి.

సేను పేసెలలో వస్తుకట్టుం వెల్లి సహచరము దెప్పి
 యేర్పాటులు ఆభిర్బదిచేసిరి.

అప్పుడేగా నుండి సెలవులో నున్న స్వీనీగారు బాగు
 1 తేదీన సేనాధిపత్యము వుచ్చుకొనిరి. 50 మంది మలబారు స్పె
 షలు సేన దెచ్చుటకు నిశ్చయించిరి. తే 5 న స్వీనీగారు వస్తుకట్టుం
 కచ్చి కనెద్దవన్న సేనలను కేరువేరు ఫలములకు మార్చుచుండెను.
 అప్పుడును అనేక భాగములుగా జేసి బిక్రిక్కి భాగమున, సమా
 చారము తెలియగానే కొంత సేననుండి కొంత సేన బయలుదేరు
 తిరు తగిన మలబారు పోలికలను గానీ, కరవార్లు పోలికలను గాని
 యుంచెను ఆభాగములందు సమాచారము దెల్పుటకు కొంత
 మంది నుంచెను. వారా భాగమునందున్న సేనాధికారికి సమాచార
 మును వెంటనే దెలుపుచుందురు. క్రితి గామమునకుబడి గమన
 కొనికేరెను బంతుచుండవలెను. సమాచారముకొరకు నియమింప
 బడిన ఉద్యోగులు దెల్పుదు. గామములలో దిరుచుందురు.
 ఆభాగమున గల ముఖ్యస్థానమునుండి గామములకు గదా తిరుగు
 తుట కొందరిని నియమించిరి.

4. ఈమధ్యనున్న పైకలు పోలికలనుబంధము గూర్చి 14 భు
 క్తమువారలలోనించుచున్నారు.

విప్లవము జరిగి నప్పుడు జిల్లా రిజర్వులనుండి యొరకుంబడి
 కావలసినవారిని నిర్ధారణజేయుదురు, వారు చేయుటని ననుస
 రించి వారికి ముఖ్యమంత్రి నుండి వచ్చే రాజుండును వారియొక్క
 క్రితము, పనిలో నున్నప్పుడు సేనల జేసి విధింపవలసిన కేసును
 గూర్చి కూడ తగిన యేర్పాటులు చేయుదురు.

5. ఇకముందు ఫిర్యాదుల కలగకుండుటక:— దిగునూ
 ర్చి, ఏ స్వీనీ ప్రత్యేకముగ సేర్పాటుచేయవలయును నిర్ణయము
 జరగ, యాలోచించలేదు. మరొక ఇకొప్పెక్టరును సేర్పాటు
 చేయుట యావశ్యకము. తంతివార్తమార్గమున పొడిగించుటగాని
 తుదనున్న తంతివార్తస్థానమునుండి మధ్యస్థులనుటకు తెలిపినను
 యేర్పాటుజేయుటగాని, యితరము.

6 ఫిర్యాదార్లలో డిక్టేటరు 6 వ గలిగిన యాచారకర
 ములను పాపముగాను దెలుపలేదు.

వెదగవలసినవి:— నలుగురు మృతిచొందిరి. ఒకడు
 గామమున గలిగి పిదప చచ్చెను. ఒకడు పట్టుకడకు.

లింగపురము:— 8 కు, చచ్చిరి. యద్దంతు గామములు
 తగిలెను 4 కు పట్టుకడకు.

హిందీ - తెలుగు
బాలశిక్ష 0-6-
మొదటి వాచకం 0-6-0
హిందీ ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ ౧-౦-౦.
 తెనుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుట
 వీలయిన నులభ్యతైలిని వ్రాయబడినది.
 తపాల ఖచ్చు ప్రత్యేకము.
 కంప్రవృత్తికాకా ర్యాలయము,
 నెం, 7 లెంబుకేట్టిపిథి ముద్రాను.

గానవిశారద బిడారం కృష్ణప్పగారు - మెసూరు

రామమందిర విర్రాజము

మెసూరు మహారాజావారి ఆస్థానంగీక విద్యాంసులలో
 నగ్గజ్యోతిష శ్రీమహారాజావారిచే గానవిశారదత్వాది
 విరుదములం బడసినవారు నగు బ్రహ్మశ్రీ బిడారంకృష్ణప్పగారు
 చెన్నపురి తామ్రేవాసుల కందరికిని అందు చెన్ననగరవాసుల
 కును చిరకరణములు, కృష్ణప్పగారు సంగీతకాస్త్రపారంగతులు.
 సుస్వరమునదాటినవారు గాత్రము సింహగర్జనవలెనాకరి
 యయ్యి మాధుర్యవోభిక్షము. కృష్ణప్పగారు పండులపాతకాచ
 యు సాత్వికతేజమును గలిగిన ఆచారవాదులు డగు నన్నత
 విగ్రహముగాన వారినయ్యి దర్శనము చేయవలయును.
 ముఖ్యవిషయ మేమనకృష్ణప్పగారు శ్రీత్యాగరాయలవలెనే
 రాజభక్తిభావన, కృష్ణప్పగారి గానభావనలతో శ్రోతల
 కిహావములు చెందును భింనును. వీలన ఆంధ్రమునుండి కడవర
 కును కృష్ణప్పగారు త్యాగరాయలవారి భక్తిసభాకము లగు
 కృష్ణులనే ఆతిమనోహరముగ భక్తిసభలు వెల్లివిరియుటలు
 గానముచేయుచు తత్తరుచిరంగాలాపమున సభ్యుల దనియించు
 చుదురు. ప్యారాసాహెబు మున్నగునర్థదేవతలుగ నవా
 యాలకొందును దీనిపాటంద హి. దూస్తానీవాగి: గూడ వారు
 పాడగలరు. సభ్యులతోననన నట్టిహిందూస్తానీ గేయములను
 పాడి సంతోషజేయుచుందురు. వారు రాజభక్తులకుటచే సభ
 కము రామనామాంకములగు త్యాగరాయలకృతులను భక్తిర
 కకులై గానముజేయుటయితే వారికానక్తిముడు. ఏరా ప్ర
 లని కొందరందురు. ఆంధ్రుల కర్ణాటకులోగాని మైసూరు
 రాష్ట్రమున స్థిరావాస మేర్పరచుకొని యున్నార సాధారణ
 ముగా దాక్షిణ్యగాయకులందరును త్యాగరాయలకృతు
 లను పాడుటకుర్యాదయే గాని యీ దానిదగాయకులతోట బడి
 త్యాగరాయల పరిత్యాగవారి విరుదము వికలాంగియునై
 కడలుచుందురు. కృష్ణప్పగారిసోమత్యాగరాయలకంధ్రవాని
 స్వచ్ఛముగ నున్నవలెను. కనకానందకరముగ నుండు
 నుండును. కృష్ణప్పగారు త్యాగరాయల, స్వాధ్యాయుడు గాను మైసూ
 రునగరమున రామమందిరమును నిర్మించి యున్నారు. అచట భక్తు
 లకురామభక్తిని కన్యకాటికి గానవిద్యనుజుడవేయుటయేవీరిసం
 కల్పము. ఇతర దక్షిణకర్ణాటముగ వృద్ధిచొందినవార నందులకు
 తగినట్లు వికలాంగకవారులను నిర్మించుటకు వీరుపూనుకొని అ చుట
 కే చెన్నపురికి విచ్చేసిరి. వీరు కలవెట్టి రామమందిరనిర్మాణవిధి
 చెన్నపురిలో నింతరకు 8000 రూపాయలవరకు విరాళముల
 కలనభింధించినది తెలిసినది. శ్రీమహారాజావారి వాగ్దేవరాయ
 పంతులుగారు మున్నగువారులగు సుకన్నులు కృష్ణప్పగా
 నుద్యమమునకు తోడ్పడి. రామమందిరనిర్మాణ భవనంపాద
 వార్తను కృష్ణప్పగారు చెన్నపురికి వచ్చియుండియు కన్నడవర
 దలసహాయాధికారి కుచిరిమగ గానభావన జరుపవలసిన
 చెన్నపురిపాలకు వారిని కొరినంతనే స తోమపూర్వముగా
 వారు గానసభల నొనరించి అందులకు వచ్చినవీరమును కన్నడ
 వరదలసహాయాధికారి కొసగి తమత్యాగరాయల వెల్లిడించినది తెలు
 పుట కె.తరు సంతసించుచున్నారు. మొన్న సాయంకాలము
 రామమందిరసహాయార్థము గోక్షేపాళులో కృష్ణప్పగారి గాన
 సభ జరిగినది. ఆసభనుగూర్చి చెన్నపురినాయకులు పలువురుసంత
 కములుచేసి ప్రకటనపత్రికలను వెలువ చిరి. ఢిల్లీలో ఆసభతేజు
 మహాజనభక్తిరకు పలువురుప్రముఖులు వెల్లియించుటలనను
 యితరకార్యములను నిన్నటిసభకు సభ్యులంతగా రాకపోయి
 నను (ముఖ్యము వి పురవచ్చి కృష్ణప్పగారి గానామృతమున
 విభిరిమైన భక్తిరసాంబుధి నోలకాడి. సభ్యులతోకలెనె
 శ్రీయతి తెనుగముడి కేమగిరిరావులను బాగుగ కృష్ణప్పగారి
 కభింధించుచు సభ్యులపక్షమున వారికీర్తిజ్ఞతాభి వండుముల
 తెలిపిరి. రామమందిరనిర్మాణకృత్యారంభమున సభ్యులకు విన్నవిం
 చిరి. రామభక్తులను గానకళాభివృద్ధిని రాజపూజకుదును
 మహాభక్తిభావన యగు త్యాగరాయల విమలభక్తిరసంధి
 వెల్లివిరియి జేయుచున్నవాడును రామమందిర నిర్మాణదీక్షితుడు
 నగు వీరూపనీయుని ఆంధ్రమహాకేయలందరను మహారాజులను
 జమిందారులను నిరతమును ఆహ్వానించిగౌరవించివారికికృత్య
 ము నాలకించి ఆనందించి ఉచిరిపిరి కర్మమిచి కృతార్థులయ్యె
 దనుగాక యని విన్నవించుచున్నారు.

మదరాసు ఆయుర్వేద కళాశాల

1. వైద్యశాలలు నిర్మించుట
 గవ. ఆముజేసిన తాళిబొట్టుల పట్టి (4-8-1923 తరకు)
  1. భీమవరం తాలూకాబోర్డు, వీరవరము.
  2. పురపాలనసంఘము రాజమండ్రి, తుంగభద్ర వారి పేట రాజమండ్రి
  3. పురపాలనసంఘము, సేలము, సేలము.
  4. పురపాలనసంఘము, వికాఖపట్నం, వికాఖపట్నం.
  5. గుంటూరుపురపాలనసంఘము, గుంటూరు.
  6. కోయంబట్ల జిల్లాబోర్డు, చెన్నమలాయి.
  7. కొయిబట్ల తాలూకాబోర్డు ఒక.
  8. " " " " శ్రీశైలి.
  9. తిన్నవెల్లి తాలూకాబోర్డు, కెలపేట.
  10. ప్రొద్దుతూరు తాలూకాబోర్డు, కమలాపురం.
  11. చిదంబరం తాలూకాబోర్డు, భువ.గిరి.
  12. ఈశోడు, పురపాలనసంఘము. ఈశోడు.
  13. కాగరగడ తాలూకాబోర్డు, కాగరగడ.
  14. కట్టుకొట్టాయి తాలూకాబోర్డు, వేరకర్ని.
  15. రామనాడుతాలూకాబోర్డు, రామనాడు.
  16. రాణిపేట తాలూకాబోర్డు, రాణిపేట.
  17. మదపల్లి తాలూకాబోర్డు, సీలేరు.
  18. నాగపట్నముతాలూకాబోర్డు, వలికలము.
  19. కోయంబట్ల పురపాలనసంఘము, కోయంబట్ల
  20. తిరుచనాపల్లి పురపాలన సంఘము, తిరుచనాపల్లి
- (ప్రతిపేరునకు దిగువనను సభ్యులలో వైద్యశాలలు నిర్మిం
 చిరి. తుదవిను యంకాపురికాలేను.

2 స్కాలర్ షిప్లు యిచ్చుట

1. నెల్లూరు జిల్లాబోర్డు-1 సెలకు రూ 20.
2. నెల్లూరు జిల్లా బోర్డు 1, సెలకు రూ 5
3. బంగళాతాలూకా బోర్డు 1, సెలకు, 20 రూ
 పాయిటు.
4. కృష్ణాజిల్లా బోర్డు 1, సెలకు రూ 25
5. కాకినాడపురపాలనసంఘము 1, సెలకు రూ 15
6. కోయంబట్లజిల్లా బోర్డు 1, సెలకు రూ 28
7. తిరుచనాపల్లి తాలూకా బోర్డు 1, సెలకు రూ 18
8. కెలపేట తాలూకాబోర్డు 1, సెలకు రూ 25
9. నర్సకట్నం తాలూకాబోర్డు 1, సెలకు రూ 20
10. భీమవరం తాలూకా బోర్డు 1, సాటు 1-1 రూ 100
11. కాకినాడ తాలూకాబోర్డు 1 సెలకు రూ 15.
12. చరంపురం తాలూకాబోర్డు 1 సెలకు రూ 20.
13. చర్లకేని తాలూకాబోర్డు సాటు 1-1 రూ 200.
14. వికాఖపట్నం పురపాలన సంఘము 1 సెలకు రూ 20
15. రాయచూర్ తాలూకాబోర్డు 1 సెలకు రూ 10.
16. విదాచలం తాలూకాబోర్డు 1 సెలకు రూ 15.
17. భర్తవరం తాలూకాబోర్డు 1 సెలకు రూ 15.
18. గోదావరిజిల్లాబోర్డు 1 సెలకు రూ 20.

3. విరాళములు

1. మదరాసు కాన్సలేషను రూ 10 0.
2. మధుర పురపాలనసంఘము రూ 250.
3. కోయంబట్ల పురపాలనసంఘము రూ 100.
4. రాజమండ్రి పురపాలనసంఘము 50.
5. కోయంబట్ల జిల్లాసంఘము రూ 100.
6. తిరుకణ్ణాచలై తాలూకాబోర్డు రూ 25
7. భర్తపురి తాలూకా బోర్డు రూ 50.
8. పాల్నాడు తాలూకా బోర్డు రూ 25
9. బంగళా పురపాలనసంఘము. రూ 15
10. హిందుపూరు పురపాలన సంఘము రూ. 10
11. సేలము పురపాలనసంఘము రూ 50
12. అనంతపూరు తాలూకా బోర్డు రూ 50
13. కడలూరు తాలూకాబోర్డు రూ 25
14. దిండిల తాలూకాబోర్డు రూ 50.
15. తిన్నవెల్లి తాలూకాబోర్డు రూ 50
16. కొదిన పురపాలన సంఘము రూ 25.
17. కెంకల్పట్ల పురపాలనసంఘము రూ 10.
18. కోయంబట్లతాలూకాబోర్డు రూ 50.
19. ప్రొద్దుతూరు తాలూకాబోర్డు రూ 50.
20. ప్రొద్దుతూరు, తాలూకాబోర్డు రూ 50.
21. నర్సరావుపేట పురపాలనసంఘము రూ 25

అవసర దేశీయ మహాజనసభ

మహాసభాధ్యక్షుడును దేశభక్తుడు మున్నగు నాయకులును నిన్న ఢిల్లీ చేరిరి.

లాలా లజపతిరాయి గారు మరియొక సందేశమును పంపిరి

శ్రీమాన్ నేలం విజయరాఘవాచారి గారి క తం తి ని పంపిరి

నిన్నటినుండియు విడివిడి సమాధానంభావలు ప్రారంభమైనవి.

శ్రీయుత జితేంద్రలాలు బెనర్జీగారిని చెరసాలనుండి వదలిరి వారు ఢిల్లీకి వెళ్లెదరు.

మహమ్మదాల్ కి చలూగార్లు బహిష్కరణపక్షమునను దానునెహ్రూ అబ్దులుఖానుగార్లు స్వరాజ్యపక్షమునను నిన్న వాదించిరి. ఫలితము తేలలేదు.

అధ్యక్షుని ఆగమనము

ఇతరనాయకుల రాక

ఢిల్లీ అవసరమహాసభ కార్యక్రమముగా ఎన్నుకొనబడిన జులై 10 వ తేదీ ఉదయమున ఢిల్లీ చేరి దేశభక్త కొందఱు మేళపుష్కరములు, దేశభింపు చిత్రరసనాడు, పండిత మోతిలాల్ నెహ్రూ గార్లు మున్నగు నాయకులనుగూడ నిన్నే ఢిల్లీ చేరిరి. పండిత మనమోహన మాలవ్యగారును బొంబాయి చెన్నపురి నాయకులను నేడు (11 వ తేదీ) ఢిల్లీ చేరెదరు. నేడు మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు కాంగ్రెసు యిష్టాగోష్ఠిసభ జరుగును. నిన్న నే నాయకుల విడి విడిసంభాషణలు ప్రారంభమైనవి. నిన్ను చదివంతయు నీ సభా సభలు జరుగుచు నేయుండెను. మాలానా మహమ్మదాల్ కి చలూ గార్లు కాసనసభా బహిష్కరణపక్షము ను దేశభింపు దాను పండిత నెహ్రూ నాకిం అబ్దులుఖాను గార్లు కాసనసభా ప్రవేశపక్షమును వాదించిరిగాని యితరంబును రెండుపక్షములవారు సంకీర్ణింపదగిన మధ్యస్థాన మేది లానునవదలేదు. నేడు నాయకులసభ జరుగుచున్న సంగతి విని జరుగుచునే యుండును. నేడు సభలో తొలుదొలక హిందూమహమ్మదీయ మైత్రి షాఖియ చర్చించి హిందూమహా సభ సూర్యము చర్చించును. ఇతరనాయకులు చేయబడును.

రెండు పక్షముల బలము

అయ్యారప్పలునుండి వచ్చు ప్రతినిధులలో ఏకముగా రెండో సరిగా తెలపబడునది ఇభావ పక్షముల కుంభియమును సమముగా నే యుండునని తోచుచున్నది. ఇలా ఘన సమర్థుల కరిష్టమైన బహుభుత కాసనసభలకు వెళ్ల గొర్రెదనియే మహమ్మదీయులవాదము. మహమ్మదీయుల చాల మంది ఢిల్లీ కాలాహోషామందిరహిష్కరణమునే ఆమోదించెదరు. మహమ్మదీయులలో అతిపాటు ఇలాఫతును సూర్య కల్యాణమును ప్రారంభించెనను తీర్మానము నవసరసభ కా. రామోదించెనని కొందరున్నారని హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రికి భంగము కలిగిందను వెనుకటికరి హిందూవుల తీరుపడలేనాయని సంకయించుచున్నారు. మహమ్మదీయులలో మరికొందరు కాసనసభా ప్రవేశము నామోదించెదరుగాని ఉర్రూల ఫలానా అయిలో సున్నతకాలము వారు ఎన్నుకొనబడిన పిమ్మట కాసనసభలో ప్రమాణము చేయబల వసుచున్నారు. మరికొందరు మహమ్మదీయు లాఫలానా దొడ్డచేయ మనుచున్నారు. ఈ రేటిలో ఢిల్లీలో ఇలాఫతు మహాసభ గూడ జరుగును. హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రి హిందూమహాసభలకూర్చి కాంగ్రెసు మహాసభలో నామోదించు తీర్మానములను బట్టి ఇలాఫతు మహాసభలో తీర్మానములు చేయబడును.

లాలా లజపతిరాయిగారి ప్రకటనము

కాంగ్రెసులో రెండుకక్ష రేపిమును భేదముచే నిన్న (20 వ తేదీ) రాత్రి లాలా లజపతిరాయిగారు మరొక ప్రకటనమునుగూడ చేసిరి. "కాంగ్రెసుసభకు చీల్చివేయబడు. కాసన సభా ప్రవేశమును బాహిష్కరణ పక్షమున నొసగును. హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రి మరియు నెలకొల్పుటకు కాంగ్రెసును జలపాతముచేయు యిప్పుడు కాంగ్రెసులో నేకభావ మత్యవసరము. మొదలు సభాచర్యకు పిమ్మట కలిగిన ఫలితమును స్మరింపుము. కాంగ్రెసులో విభాగ మేర్పడిన వో మన శక్తులు కలిసి నొన్న నిర్మాణము ముగించి లభి పడదు. వారు దా

తమ మనల బహిష్కరణనే రూపుమాపెదరు. కాన అనుభవజ్ఞులగు దేశసేవకులు విశ్వసనీయులు నగు మిత్రులను కాంగ్రెసు నుండి తరిమివేయదగిన మిమ్ము నే నడిదీనముగా నేనుకొనెదను. నేను సభకు వచ్చిందో నాకు చాల ప్రమాదము కలుగునని లైంగ్విలు చెప్పుచున్నందున రాజులకున్నాను గాని లేనివో స్వముగా వచ్చి మిమ్ముల నేనుకొనివేయదగిన" అని లాలా లజపతిరాయిగారు ప్రకటనమున వివరించిరి.

ఈ రేటి గంపులు

నిన్నకచ్చిక నాయకులకు ఊరేగింపులను జనపతేతు. మహాసభాధ్యక్షుని ఊరేగింపు 18 వ తేదీ జరుగును.

సభాశాల

ఈసారి సభాశాలపని యింకను పూర్తికాలేదు. ఇంకను చాల తరువాయి యున్నది. సభాశాలలో ప్రతిభక్తము వలె వేలకొలది ప్రజలకు తావులేదు ఎంత అవసరమో అంతయే ఏర్పరపడెను

సింధురాష్ట్ర ప్రతినిధులు

సింధురాష్ట్రమువారు అవసరసభకు 48 మంది ప్రతినిధులను నున్నకొరి. వారిలో 86 గురు కాసనసభా ప్రవేశపక్షవాదులు. తక్కిన 12 గురు మాత్రమే బహిష్కరణపక్షమువారు. కాసనసభా బహిష్కరణ తీర్మానము అవసరసభలో నామోదించబడినను సింధురాష్ట్రమునందలి నాయకు లాతీర్మానము నమలుజరుపదని పూవుగు తలచుచున్నారు సింధురాష్ట్ర ఇలాఫతు సుభాధ్యక్షుడు నేటు హాజీ అబ్దుల్లానూరు, భారత ఇలాఫతు సుభాధ్యక్షుడు మీరు మహమ్మదు బఖ్వా, కాంగ్రెసుసభ్యుడు యదాదాసుగార్లు బొంబాయి కాసనసభకు అధ్యక్షులుగా నిలచెదమని తెలియజేసిరి.

శ్రీమాన్ విజయరాఘవాచారి గారి సందేశము

"కొన్ని అసత్యకమణీయ కారణములవలన నేను రాజుల నందులకు తుమింకనేదెదకు. హిందూమహమ్మదీయ మైత్రి కప్పటికిని గూడ భంగము కలుగుతుండునట్టి ఏర్పాటులను చేయవలెను. ఇది మిక్కిలి ముఖ్యసరము. ఇప్పుడు ఆకస్మికముగ నామైత్రికి భంగము కలిగినదిగాని అందులను రాక తెందుట నాతీయతకు మహాపరాధము. దేశభక్తియును ధైర్యమును గలిగినవో సంకయించక్కలదును. ఉత్తములును సుస్థియులు నగు నేర్పాటులకు ననే కాశ్యేతకు సామరస్యము కలుగును గాని తాత్కాలికోప కేవలమున కతుట్టు పెట్టుటలనను వెరియూనలవలనను మన కట్టి సామరస్యము కలుగదు. దేశభక్తుడును సుప్రసిద్ధుడు నగు లాలా లజపతిరాయిగారితో నేనేకభింపబలంబులకు చాల చింతనొందుచున్నాను. విభేదములు కలుగు నను సంకయించు ప్రధాన సిద్ధాంతములకు వదలు తెంతమాత్రమును పాడిగాను. కాంగ్రెసు మహాసభలో తమకు ప్రతిపాలమగు తీర్మాన నామోదించుననవో గాఢమగు జేకాభిమానము గల వారు కాంగ్రెసును వదలిపోవుచునని సంకయించు వారి సకమానింబుయే యగును. ప్రస్తుతస్థితి కదుదివయముగ నున్నది. దేశీయలంబురును దుఃఖమున మునిగియున్నారు. ఇట్టి తరుణమున భంగపడి క్షిరార్థముగ నాలోచించి ధైర్యముతో పనిచేయవలెను. భగవంతుడు మీకు తోడుపడుగాక" అని శ్రీమాన్ విజయరాఘవాచారిగారు నిన్న సేలమునుండి దేశభక్త కొందఱు వేంకటప్పయ్య పంతులు, మాలానా మహమ్మదాల్, దాక్టరు అవ్వారీ గార్లకు కృతినార్లు పంపిరి.

శ్రీయుత జితేంద్రలాలు బెనర్జీగారి విడుదల

బెనర్జీగారు ఢిల్లీ వెళ్లెదరు

శ్రీయుత జితేంద్రలాలు బెనర్జీగారిని కంగరాష్ట్రమునం దలి బరసాంపూరు చెరసాలనుండి వదలివేయటనే యీనెల 7 వ తేదీన నాడు రాంపుర హాయిస గచ్చి. ఆ పట్టణమునకు కడు మనోహరముగా నలంకరింపబడెను. పుష్పకోరణములు పతాకములు మున్నగువానితో ప్రత్యేచము నలంకరించి, చాలవోట్ల సన్నాయి నాటకు మేళములు మోగుచుండెను. వేలకొలది ప్రజలు వీధులలో నిండిపోయిరి. అంతజనముదామును నా కట్టణమునం దదివర తెన్నుడునుగూడ చూచినవారు లేరు. విశాల మగు రైలుస్టేషను పూర్తిగా నిండిపోయెను. రైలు స్టేషనుమా పట్టణ పాశ్చాత్యులైనను చాల నెత్తుదిగాను శాంతియుగాను తెలుగను. రైలుబండి రాగానే తిరుపతి నాయకుని సందర్శన మున ప్రజలు అమ్మారులై పోయిరి. పుష్పకోరణమును తిరిపించిరి. నాయకుని వదనము పుష్పములల చాలున కనబడెనంద పోయెను. అచట భాయాపటము తీసిరి. పిమ్మట నాయకుడు సాలం కృతమగు కటము నధిరోపించెను. ప్రజలు హస్తాధ్యక్షుల గావించిరి. దారిలో పాశ్చాత్యులగుడ తెలివదప్పి ఆ వైభవమును తిలకించి అడుగో జితేంద్రలాలు వచ్చె కచ్చెనని సంకోచముతో కేలిరిది. అతీతిగా నూతనోపుతో సభాధ్యక్షి కొనిపోయిరి. స్వా యశాదులలో ప్రమాణమును సన్నాన సుభాధ్యక్షుడు నగు శ్రీయుత క్యానలాలు యాభిష్ట గారధ్యక్షుల నహించెను. సుప్రసిద్ధ గాయకుడగు రాధానింగుగారు స్వాగత గేతుమునుపాడెను. కాంగ్రెసునాయకు డగు కేరడిచచ్చి గారు సన్నాతభక్తమును చదిశెను. పిమ్మట సభ్యుడు జితేంద్రలాలుగారి మేపను పుష్ప హారమును నేసి ఖడ్గంబట్టవై ముదింపబడిన సన్నాతభక్తమును వెండిపెట్టెలోకట్టి జితేంద్రలాలుగారికి సమర్పించెను. నూరిలో ఘనదైత్యుడు శరచ్చంద ముర్ఖి గారికవ్యాసమును చదివిరి. కేరడిచచ్చి గారు జితేంద్రలాలుగారి దేశసేవకు ప్రశంసించుచు గంభిరోపక్యాసము శోసరి. సన్నాతసంఘ కార్యదర్శి అతులచంద్ర ముర్ఖి గారు ప్రస్తుతస్థితిగూర్చి మాచ్చటించిరి. పిమ్మట అధ్యక్షుడును మరికొందరును ప్రసంగించిరి. అంతట జితేంద్రలాలుగారు లేచి కరతాళధ్వజము చెలగుచుండ వీర్లుగంభిరోపక్యాసము పోసరి. మరికొ డీక్షతోను ధైర్యముతోను కారాగృహమునుండి వచ్చితి నని జితేంద్రలాలుగారు నడిచిరి. జితేంద్రలాలుగారు కలకత్తాకు వెళ్లి అటునుండి ఢిల్లీ అవసర సభకు వెళ్లెదరు (సర్వెంటు-కలకత్తా).

శ్రీయుత భట్టిప్రోలు సూర్యప్రకాశరావు గారు

8 వ తేదీని కోయంబుత్తూరు చెరసాలనుండి వదలిరి గుంటూరుచాస్త్రవ్యులగు సూర్యప్రకాశరావు గారికి రెండే డు కతినశిక్ష నేయబడెను. ఈనెల 8 వ తేదీ శనివారము నాడు మధ్యాహ్నము 3 గంటల కాయనను కోయంబుత్తూరు చెరసాలనుండి వదలిరి శ్రీయుత సి బాలాజీరావుగారు మున్నగు కోయంబుత్తూరు కాంగ్రెసునాయకులును పౌరులును చెరసాల కడ కేగి వారికి స్వాగత మొసరిరి

9 వ తేదీ సాయంకాలము పురమంసెర ఆరణమున బహిరంగసభ జరిగినది. ఆ సభలో సూర్యప్రకాశరావు గారు పర్యవేందిరి. అవసర సభలో నామోదించబడు తీర్మానములకు జితేయు లందరును ఒప్పులు కాకలెను అని రావు గారు నడిచిరి.

సూర్యప్రకాశ రావు గారు కోయంబుత్తూరు నుండినేడు ఉదయమునకు చెన్నపురి వచ్చిరి. నేడును రేపుడు చెన్నపురిలో నుండి ఎల్లుండి ఉదయము పానింజిలో బయలుదేరి, అన్యక ప్రాణ వెళ్లెదరు. నేడు వారు మాకార్యాలయముకు వచ్చిరి.

డాక్టరు

వరదరాజులు నాయుడు గారు జార్జానా వసులుచేరిరి

ఉసిలంపట్టి మేజిస్ట్రేటు నాయకుగారికి 200 రూపాయలు ఖర్చాగా చేసెను. అసమ్మె రాయలులకు వారంటును పంపెను పోలీసులారను గామోద్యోగులను నాయకుగారి యిటికి వెళ్లగా చిరాపిని జప్తుచేయదలెనని వారు తెలిపిరి. అంతట పోలీసువారికి యిసుపపెట్టెను జప్తుచేసి దానిలోనుండి 400 రూపాయలను మూరకు తీసికొని వెదలిపోయిరి. జప్తుచెదగవు యింబునున్న శ్రీయును పిల్లలును ఉత్సాహముగా నుండిరి.

పూవాపట్టణమునందలి బాలభటుసంఘము కనిపారము
నాడు శ్రీమత్ బాబాసాహెబు ప.త.సచివుగారి అధ్యక్షత
నూ, అనేకమంది సమావేశమైనవధిలో వాన్ని ప్రదర్శించుట
గావించిరి బాలభటుల ఆటలెన్నియోజాపిరి. గా|| సి వి ము
హతాగారము, స్కూలుకమిషనరు, సర్. ఇ చాబాగారును,
కామ్రేసు బాడుగారును, మేజరుపాకెస్టానువాన్సాగారును ముఖ్య
కొందరును, వచ్చిరి. బాబాసాహెబుగారు ఆ బాలభటుసంఘము
కును 500 రూపాయల విరాళము నిచ్చినటులు ప్రకటించిరి.

అంధ పత్రిక

1922-వ సంవత్సరము 11 వ తేది

మంగళవారము

జమన్ లాల్ బజాజ్ గారి హెచ్చరిక

నాగపూర్పు సత్యాగ్రహవిజయమునకు త్రోవ జూపినవాలో నేత జమన్ లాల్ బజాజ్ గారు ముఖ్యులు. అసహాయోద్యమారంభమునుండియు, వీరు జేసిన చేతనే అమూల్యము. వీరిద్విన దాన ములలో వృత్తివదలిన న్యాయవాదులకొర కిచ్చిన ద్రవ్యము, మిక్కిలి ఎన్నడగియున్నది. కాంగ్రెసు నకు కోశాధికారిగ నుండి, గాంధీమహాత్ముని యుప దేశముల నాచరణలో బెట్టుటకు ఇతడు తన శక్తి సంతను ధారబోసెను. కోటివ్వడయ్యె, నిగర్వియై నిరాడంబర జీవితము గడపుచు ఇతడు ధనికులకు మార్గదర్శకుడై యొప్పుచుండెను. గాంధీమహాత్ముడు కారాగృహమునకు జనిన పిమ్మట, దేశము శాసన సభల ప్రశ్నలో కలవరపడుచున్నను, బజాజ్ గారు కలవరపడలేదు. అతని విశ్వాసము చెడరిపోలేదు. నాగపూర్మునం దేమి, జబ్బులుపుమునం దేమి, జాతీయపతాకము నవమానించుటకు అకాడలు జేసెనే తంత్రములకు, బజాజ్ గారి మనస్సు సహింప దయ్యెను. జాతీయపతాక గౌరవమును నిలువబెట్ట వలయునని, బజాజ్ గారు తలపెట్టిరి. ఇక్కార్యము నకు బూనుచో, తనకు కారాగృహప్రాప్తి గలుగు నని అతనికి దెలియును. కాని, అతడట్టి కష్టము లను లెక్క సేయలేదు. జాతీయపతాకరక్షణము కొరకు, నాగపూర్మునందే సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించి అక్కడనే అన్నిశక్తులను కేంద్రీకరింప జేయవలయునని అతడు సంకల్పించెను. స్వార్థ రహిత చిత్తులగు మహాత్మా ధిగవాడను గారును తదితరులును బజాజ్ గారికి తోడ్పడిరి. బజాజ్ గారు తలపెట్టిన మహోద్యమమును దూషించినవారు, ప్రతికూలరయందే గాక, స్వరాజ్యవక్షమునందు నూడ బయలుదేరిరి. బొంబాయిలో జరిగిన ఆఖరి భారత కాంగ్రెసుసంఘసభలో, బజాజ్ గారి సత్యాగ్రహోద్యమమును నిరసింపుచు, శాసనసభాప్రవేశ ప్రయత్నములను భంగకరుచుట కిత డీయద్యమము ను బయలుదేరదీసెనని దూరినవారు గలరు. బజాజ్ గారు మాత్రము దూషణభూషణములను లెక్క పెట్టక, కార్యదీక్షయందే నిమగ్నులై, దేశకారవ మును నిలువజెట్టెను. బజాజ్ గారు సత్యాగ్రహోద్యమమును ఉన్నతస్థాయికి తీసుకురాముగ నడిపె ననుటకు సందియము లేదు.

సత్యాగ్రహోద్యమమును నడిపినందులకు ఫలితము వెంటనేగలిగెను. బజాజ్ గారు కారాగృహ మున ప్రవేశింపవలసివచ్చెను. బజాజ్ గారు కార్యరంగమునండి తిరి పోవగనే, సత్యాగ్రహోద్యమము మూలబడునని అధికారులు దలచియున్నారు. కాని, యియ్యది అతి త్వరితముగ ఆఖరిభారతోద్యమ మయ్యెను. పశులు బాదరాలు, ఈ యద్యమమును నడుపుటకు ముందుకువచ్చిరి. వాలంటీరులు హిందూ దేశమునందన్ని ప్రాంతములనుండియు నాగపూర్ము నకు బోయి, కలరావ్యాధిగణు కొరకు ఆత్మార్పణము గావించిరి. స్థానిక సమస్య అఖంభారతసమస్య

యయ్యెను. దేశములో నుత్సాహము రానురాను పెరిగిపోయెను. స్త్రీలు సయితము సత్యాగ్రహ మవలంబించి సంసిద్ధు లయిరి. అఖంభారత కాంగ్రెసుసంఘమువారు, నాగపూర్పు సత్యాగ్రహము నాశీర్వదించిరి. తుట్టుతుడ కియద్యమము సంపూర్ణ విజయము గాంచెను. బజాజ్ గారు కారాగృహ విముక్తులయిరి. వారికి నాగపూర్మునందు ప్రేమ పురస్కర మగు సన్మానము జరిగెను. జమన్ లాల్ గారాసమక్షమున జేసిన హెచ్చరికను దేశీయు లందరును గమనించుట యుక్తము. మార్వారీలును తదితరవర్తకులును తన కిచ్చిన కానుకలకు బజాజ్ గారు సంతోషించినను, విదేశపు సరకులకు సంబంధించిన వ్యాపకములలో నిమగ్ను లగుచుండు సంత వరకు వారికి పాకపరిహారము గలుగదని స్పష్టముగ దెలిపెను. తమకు గలిగిన విజయముతో బజాజ్ గారు సంతృప్తులు గాలేదు. సత్యాగ్రహము, అధికారుల నిరంకుశత్వమును జయించిన దని ప్రజలు తలచునడల, వారెల్లగు సత్యాగ్రహులు గావల యుననియు, సత్యము వారి వక్షమునం దుండుటచే ప్రభుత్వమువారు లొంగక తప్ప దనియు, ఇంత కన్నెను ఎక్కుడు త్యాగముల సలుపుటకు వారు సంసిద్ధులు గావలయుననియు, డిల్లీ కాంగ్రెసులో మహమ్మదాలి ప్రభృతులు నిరూపించెడి కార్యక్రమమును నిర్వహించుటలో సత్యాగ్రహము నవలంబించుటకు మరెయ్యక యవకాశము లభింపగల దనియు, బజాజ్ గారు హెచ్చరించిరి. స్వరాజ్యసిద్ధి గలుగువరకు సత్యాగ్రహమును కొనసాగించుటకు బజాజ్ గారు ఆయత్నముగ నున్నారు. దేశభక్తులకు కలుపురకు నాగపూర్పు సత్యాగ్రహము చక్కని శిక్షణ నొసెను. స్వరాజ్యసిద్ధికొరకు ఎక్కుడుత్యాగ మలనొంద్యుటకు, వారిని సంసిద్ధులజేసెను. ఆత్మాపణము గావించెడి స్వరాజ్యయోధు లన్నిభాగము లందును, బయలుదేరిరి. వీరి సేవ దేశవిముక్తి కి తప్పక తోడ్పడును. దేశసేవయం దారితేరిన యిట్టి వీరుల నిదర్శనము ప్రజలను కార్యోత్సాహపరుల గావించుగాక. నిరుత్సాహవశులయిన నాయకులకు ధైర్యము బ్రసాదించి, వారిని పునరుజ్జీవితులు జేయు గాక!

ఆరోగ్యము

1922-వ సంవత్సరపు ఆరోగ్యనివేదికము వెలువడినది. కలరావ్యాధి నివారణముకొరకు, కలరా చార్జీ లేర్పాటుకబడినను వారు సమయమునకు రాకుండుటచే, లాభ మేమియు గలుగలేదు. కలరాను వీరు నివారింపజాలక బోయినను, వీరి కయిన ప్రయాణపు భయముల మిక్కిలముగ నున్నవని, నివేదిక యంగీకరించుచున్నది. వాక్సి నేషను డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరులపై తిన్నగ తనిఖీజేయువారు లేక బోయిరట. సానిటరీవర్కములకు అన్వేష్య సంబంధము గురుత్వ పుటకు వీలుపడ లేదట. జిల్లా మెడికలు ఆఫీసరుగారికి కట్టణము నందలి ఆస్పత్రి పనులతోనే కాలము పరిపోవుటచే, ఆరోగ్యము విషయమై శ్రద్ధదీసికొనుట కతనికి తీరిక లేకపోయెనట. ఆ కారణముచే ఆరోగ్యసితి బహు అసంతృప్తికరముగ నుండెనని, నివేదిక దెలుపుచున్నది. ఆరోగ్య నివేదికా వృత్తాంతము, స్థానికస్వపరిపాలనశాఖామంత్రి పరిపాలనమునకు గౌరవము దేజాలదు. ప్రభుత్వమువారు కలరాచార్జీలను రద్దుజేసి, ప్రతిజిల్లాలోను ఆరోగ్యశాలవారే అంటువ్యాధుల సంబంధమున పనిజేయవలయునని నియోగించిరి. జిల్లా ఆరోగ్యాధికారియొక్కయు,

వారి వర్గమునాడొక్క యు విధు లిపుడు నిరూపించబడినవి. ఈ కద్దతి ఎంతవరకు విజయము గాంచునో చూడవలయును. రిటైంబిమెంటుకమిటీ వారు, ఆరోగ్యపరిపాలనములో కలెక్టరు కు ను రివిన్యూ అధికారులకును జోక్యము కలిగింప వలయునని సూచించినటుల ఇంతవరకు మున్ను చెలిపియుంటిమి. ఈ సూచన కొనసాగునేని, స్థానిక స్వపరిపాలన సంఘముల స్వాతంత్ర్య మడుగంటుటయు, అధికారుల ప్రాబల్యము మరల హెచ్చుటయు జరుగును. ప్రభుత్వమువారి సూచన రుచించినటుల గనుపించును. ఇందు విషయమై ఉత్తరువులు త్వలో వెలువడునని నివేదిక దెలుపుచున్నది. ఈ యుత్తరువులు స్థానిక సంఘముల స్వాతంత్ర్యమునకు ప్రతికూలముగ నుండునని యూహింపవచ్చును. జనన మరణముల లెక్కలె ప్పటివలెనే తప్పులతడకగ నున్నటుల దెలుపబడెను. ఇట్టి దుస్థితి చిరకాలమునుండియు ప్రబలుచునే యున్నది. స్థానికమువలన మరణములు చాల హెచ్చుగ నున్నటుల దెలియుచున్నది. అంతకు పూర్వపు వత్సరమున 9792 మంది యీవ్యాధివలన చనిపోయి యుండగ 1922-వ సంవత్సరమున 22801 మంది చనిపోయిరి. వీరిలో ఒక సంవత్సరము క్రింద వయస్సు గలవారు 16,166 మంది చనిపోయి రని దెలిసికొనుట కెంతయు విచారము గలుగుచున్నది. సరియగు రిజిస్ట్రేషను ఉన్నచో, మరణసంఖ్య లింకను విస్తారముగ నుండి యుండునని ప్రభుత్వమువారు యూహించుచున్నారు. టీకాల నెక్కుడు విడివిడవైచుటవలన, స్థానికము దగ్గునని, ప్రభుత్వమువారు రభిప్రాయ పడుచున్నారు. వీరి ప్రయత్నము లెంతవరకు సఫల మగునో చూడవలయును. 1922-వ సంవత్సరమున రిలాప్సింగు జ్వరము రాజధానియందు వ్యాపించెను. మరణముల సంఖ్యను వృద్ధి జేసెను. మృనిసి పాలిటీలలో శిశు మరణముల సంఖ్య చాల హెచ్చుగ నున్నది. 81 మృనిసిపాలిటీలలో 41 టింటియందు వేయింటికి 200 మంది చనిపోయిరి. మద్రాసు, బెజవాడ, కోయంబత్తూరులలో వేయింటికి 3000 కు పైగ చనిపోయిరి. ఆరోగ్యము చెడకుండుటకు మృనిసిపాలు కట్టణములలో శుభ్రమగు నీటి సప్లయ యుండవలెను. ప్రైవేట్ వీర్పాటు లుండవలయును. ఈరెండు వీర్పాటులను మృనిసిపాలిటీలలో జేయుటకు తగినధనము లభింపకున్నది. ఆరోగ్యరక్షణకు ప్రభుత్వమువారు డబ్బు లేదని చింతించుచున్నారు. ముఖ్యమగు ఆరోగ్యశాఖకు డబ్బు దొరకకున్నపుడు, చెన్నపురి ప్రభుత్వము వారి ఆర్థిస్థితి ఎంత లోపముగ నున్నదో కనుగొనవచ్చును. ఆరోగ్యప్రవర్ధనమునకు, ప్రజలకు కడుపు నిండ తిండిదొరుకుట ముఖ్యపాదము. బలహీనులగు ప్రజలను ప్రతివ్యాధియు సులభముగ ముట్టడించి, వారిని పీల్చి పీల్చి జేయుచుండును. ఆరోగ్యమునకును దార్శిద్యమునకును దగ్గర సంబంధము గలదు. దార్శిద్యము తొలగిన ఆరోగ్యము హెచ్చుటకు వీలగును. ప్రజలకు కడుపు నిండ తిండిదొరకు మార్గములు లభించిన, ఆరోగ్యసమస్య సులభ పరిష్కారపాద్యము గాగలదు. ఈ సంగతిని గూర్చి ప్రభుత్వమువారు యోచించినటుల దోచదు. ప్రజలే యీవిషయమై శ్రద్ధవహించి, దేశదుస్థితిని బాగు సమకట్టవలయును.

నర్ సప్తాంగి సంగ్రహము

ఇంపీయల్ కాన్ఫరెన్సును హైందవ ప్రతినిధి బహిష్కరింపవలయునను భావము మితవాదాలలో సైతము వ్యాపించియున్నది. కాని, నర్ సప్తాంగి గ్రంథకు పూనుకొనుటలేదు. హిందూపత్రికకు లండను విలేజుకు బంపి వార్త జూచిన, ఇంపీయల్ కాన్ఫరెన్సులో తన స్థానమును వదులుకొనవలెనని సప్తాంగు మొదట యోచించిరటగాని, పిమ్మట నాలోచించి అట్టి కనిక పూనుకొనరయిరట. కాన్ఫరెన్సులో నిలిచియుండియే పోరాడవలెయునని సప్తాంగు దలపెట్టిరట. ఇంపీయల్ కాన్ఫరెన్సును తాము అంటిపట్టుకొని యుండటవలన, కెనియానిర్ణయము మారు నని సప్తాంగు రెండెదరా? కెనియా నిర్ణయము ఇంపీయల్ కాన్ఫరెన్సులో మారదనుట నిశ్చయము. అది చర్చకు వచ్చుటయే అసంభవము. కార్యక్రమము నందు లేని హైందవసమన్వయ, ఇంపీయల్ కాన్ఫరెన్సు వారు చర్చించుచున్నది ఇదివరకే విషయముగావింపబడెను. సప్తాంగు రికయినను, ఈమాత్రము దెలియదా? తెలిసినను, ఒక హోదాలో బ్రవేశించిన పిమ్మట దానిని వదులుకొనుటకు, బుద్ధి పుట్టదు. ఇందుకు సైతము కొంత త్యాగబుద్ధి యవసరము. ఉక్తపన్నును విధించినపుడు, శాసనసభ్యులందరూను వెంటనే రాజీనామా నిశ్చయమునని, న్యాయపతి సుబ్బారావువంతులుగారు గూడ కోరియుండిరి. కాని శాసనసభ్యులు ముందుకు రాక, ఏవేవో సాకుల చెప్పి, శాసనసభలోనే నిలిచియుండి అవమానము బొందిరి. ఇతర లాభముల సంగతి ఎటులున్నను, ఆత్మగౌరవము కొరకయినను తమతమ పదవులను శాసనసభ్యులు వదులుకొని యుండవలసివది. వెలుపలన్న వారి కటుల దోచినను, శాసనసభలోనున్న వారి కటుల దోచకుండుట వింతగాదు. శాసనసభల వాతావరణమే అట్టిది. మున్ముందు స్వరాజ్యకక్షమువారు శాసనసభలో బ్రవేశించినను, సభ్యత్వపు హోదాలయందు గల మక్కువ దేశభక్తియమును మరుచునటుల జేయగలరు. ఇంపీయల్ కాన్ఫరెన్సులో స్థానమును సంపాదించిన సప్తాంగు రికి ఎవ్వరెంత జెప్పినను, దానిని వదులుకొన బుద్ధి పుట్టుటలేదు. ఇట్టి నిదర్శనముల గాంచియున్నను, ప్రభుత్వసంస్థలతో సంబంధమును వదులుకొని, వెలుపల కృషి నలుపుటయే యుత్తమమని జోచక బోదు. వానిలో నొకమారు బ్రవేశించిన పిమ్మట, స్వతంత్రముగ మెలగదమని చింతముల గొట్టుట, ప్రయోజనరహితము.

ఇటలీ విజయము

ఇటలీ గ్రీసు తగాదాలో, ఇటలీ గెలుపొందె ననుటకు సందియము లేదు. గ్రీసుపై అవమానకర మగు షరతులను ఇటలీ విధించిన పిమ్మట, నానారాష్ట్రసంఘము నీ వివాదమును పరిష్కరింపవలయు నని గ్రీసు గోరెను. నానారాష్ట్రసంఘమువారిందుకు బూనుకొను మని అట్టహాసముగ జిలికిరి. ఇంకకు తా మంగీరింప మగయు, నానారాష్ట్రసంఘము తమ నిందుకు బలవంత పెట్టుచో, తా మీసంఘమునుండి తేచిబోయెదమనియు, ఇటలీ మంత్రిగారు బెదిరించిరి. తుదకు ఏరి బెదిరింపు సార్థక మయ్యెను. నానారాష్ట్రసంఘమువారి సంగతిని జారవిడచి చేతుల గడిగికొని, మిత్రమండలి రాయబారుల నిర్ణయమున కిప్పుడు వచ్చుచిరి. ఈ రాయబారులు సూచించిన షరతులు, ఇటలీ విధించిన షరతుల కనుకూలముగనున్నవి. గ్రీసు ఏమి జేయుటకును చేతగాక, షరతుల సంగీకరింపవలసివచ్చెను.

మరల ప్రాతమంత్రాంగకర్తయే అక్కరకువచ్చెను. నానారాష్ట్రసంఘపయోగము నున్న యయ్యెను. బలముగల వానిదే రాజ్య మయ్యెను. ఈషరతులను గ్రీసు చెల్లించిన గాని, ఇటలీ కార్పూను వదలబోదు. తమ వంతము చెల్లినందుకు ఇటలీ పత్రికలు వార్తము జూపినవి. మునులో సీగారి పట్టుదల నెక్కిన గర్వపడుచున్నవి. నిరంకుశమార్గాను వర్తుల కిది యనకూలమయముగ నున్నది. ప్రైవిమెంటి యగు పాంకేరుగారును గర్వోక్తుల బలుకుచున్నారు. తమకు రావలసిన స్వతంత్రహక్ ద్రవ్యమును జన్మనీ కల్పించిది, దూరునుండి తాము గదలమని, వీరు గట్టిగ జెప్పుచున్నారు. శ్రేణుయూనియను కాంగ్రెసువారు దూరు ఆక్రమణమును నిరసించుచు తీర్మానించిరి. కాని, ఇట్టి తీర్మానములను నిరంకుశ మార్గానుభరులు లెక్కజేతురా? యద్ధము ముగిసిన పిమ్మట, యూరపీయనజాతుల నిరంకుశత్వము పెరుగుచున్నది గని తరుగుటలేదు. స్వల్పజాతుల సంరక్షణకు ప్రారంభమయిన సంగ్రామము, తుదకు తీవ్రరూపం దాల్చి మెలగుట విచిత్రము గాదా?

దక్షిణాఫ్రికా గుట్టు బయల్పడుట

మాండేలుక్రింద దక్షిణాఫ్రికా కొనగబడిన భాగమునందు, నీ గ్రో ల యెడ ప్రభుత్వము వారు మిగుల క్రూరముగ బ్రవర్తించి వారిని పలు విధముల బాధల బెట్టినటుల, మాండేలీ కమిషనురిపోర్టు వెల్లడి జేసియుండెను. దక్షిణాఫ్రికా గుట్టు ఈ రీతిని బయల్పడుటచే, తెల్లవారికి కొందరకు సంకటము గలిగినది. ఫర్ ఎడ్ గారు వాల్టను గారు ఉలికిపడి, కమిషను రిపోర్టునందలి సంగతులకు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. క్రజలను నాగరికవంతుల జేయుటకు, లా ఆర్డరులను రక్షించుట యవసరమయ్యె ననియు, రిపోర్టునందలి సంగతులకు తెల్లవారు అగ్రహచిత్తులగుదుననియు, ఇకమీద అఫ్రికాదేశీయులను పరిపాలించుట కష్టమగుననియు, వాల్టనుగారు నిందించిరి. లా, ఆర్డరుల చేరుతో ఎన్ని ఘోర కృత్యములు జరుగుచున్నవో కనిపెట్టవచ్చును. నానారాష్ట్రసంఘపు కమిషనువారే, ఇట్టి రిపోర్టును రియారుజేసినపుడు, వాస్తవముగ జరిగిన దక్షిణాఫ్రికా యూహింపవచ్చును. మాండేలుపద్ధతి విఫలమయినది. మాండేలులు కరాధీనతను పెంచుటకును, తెల్లవారి అధికారమును వ్యాపింప జేయుటకును సాధనముల గుచున్న విగాని, వానియందు స్వాతంత్ర్యవిహ్వము లేమూలను గనుపింపవు. యూరపీయరు జాతుల పోరాటములను దీర్చుటకు, నానారాష్ట్రసంఘమునకు శక్తిలేకున్నను నెల్లవారిని పీడించుట కిది బనికి వచ్చుచున్నను, మాండేలుల ఏర్పాటును ఎంతెత్తరలో తొలగించిన సంతమేలుగ నుండును.

హిందూదేశము: ప్రత్యేకపు క్రైస్తవ చర్చి

దేశీయక్రైస్తవులు, పాశ్చాత్యక్రైస్తవ సంఘముల యాజ్ఞలను శిరసావహించుటకు బరులుగ స్వతంత్రముగ నుండుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. వారు ప్రత్యేకపు చర్చిని స్థాపింప నుద్ద్యమించిరి. ఇట్టి ప్రయత్నము, కొందరు ఆంగ్లేయులకు వెగటుగ నున్నది. దీని సంతమాత్రము ప్రోత్సహపరుపరాదని, కలనల్ డగ్లసు జోన్సుగారు లండను ట్రెమున్ పత్రికకు వ్రాయుచున్నారు. స్వపరిపాలనా సంపాదన ప్రయత్నములకు కొందరెంత విముఖులుగ నున్నారో, ప్రత్యేకపుచర్చిని స్థాపించు ప్రయత్నమునకు గూడ కొందరింతటి విముఖుల జూపుచున్నారు. నిరంకుశ ప్రేయులకు, స్వాతంత్ర్య మే శాఖయందు వర్ధిల్లనను కంటకముగ నుండును గద.

భూకంపము

జపానులో నెక్కడనో భూకంపము గలిగి ప్రబలవచ్చుము గలిగెనని విచారించుచుండ, ఇండియాలోని బెంగాలు, అస్సాము రాష్ట్రములలోనే భూకంపము గలిగి కొంతవచ్చుము గలిగిన వార్త లరుదెంచినవి. ఎప్పుటి కేపివాట్టునో ఎవరు చెప్పగలరు? హిందూదేశమునందు గూడ ప్రకృతి భారత్యరలో భీషణాకృతి దాల్చు నని, ఏరును నూపింప రియిరి.

స్థానిక వార్తలు

నిర్ణయము:— నిన్న రాత్రి కలకత్తా మెయింబరు భాష్పిమహారాజుగారు విశాఖపట్నమునకు బయలుదేరిరి.

గా|| సి. పి. రామస్వామిఅయ్యారు:— మలబారుకు ప్రయాణమున పీఠ ప్రస్తుతము ముంబేసిరి.

వెల్లింగ్డను ప్రభు దంపతులు:— నిన్న సాయంత్రము 7 గంటలకు ఉదయండులమునకు నివటనుండి బయలుదేరిరి.

పోస్టు ప్రకటనము:— సింహళకు మీదుగా దక్షిణాఫ్రికాకు పోయే ఉత్తరములకు మరలాను జరగా పోస్టాఫీసులకు 15, సెప్టెంబరు, 1928 న సాయంత్రము 6-25 గంటలవరకు పుచ్చుకొనుదురు. పిదప మూసివేయదురు.

సి. వై. చింతామణిగారు:— పీఠ తిరుచిరాపల్లిలో 10-వ లేదని దిగి బొనునామలో 'పన్నుల రాజకీయపరిస్థితులను' గుర్చి యావస్థపించిరి. నేడుదయమున మెట్టు శృంగమెయింబరు మద్రాసులోదిరి. రేపుదయమున కలకత్తా మెయింబరు రాజకుపాండ్రవరము వెల్లెదరు.

గా|| శ్రీ ఆర్. ఎ. ప్రసాదు, మోముమెంబరు గారు 10 సాయంత్రము మలబారుపోయిరి. కలియులో రెండవదిన ఉండి దక్షిణకనరావ బోయి అప్పట షరదలహాయసంఘ సభ్యులను గలసికొని షరదలవలన వెలివరకు ప్రమాదము జరిగినో కలిసికొందురు.

శ్రీ కృష్ణమందిర సభ:— చెన్నపురి వెద్ది నాయని కేట పందాముత్రియప్పకొవిది 97 వ సంఖ్యల శ్రీ కృష్ణమందిర సభయందు 1928 సం|| సెప్టెంబరు నెల 12 వ తేదీ బుధవారము సాయంత్రము 6 గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ, తంజావూరు టి. పి. కృష్ణభాగవతులవారివలన శ్రీ రుక్మిణీశ్యామాలాదేవము జయపబడును.

శాసన సభలు:— శాసనసభల యెన్నికలకు నిర్ణయించి తేదీ 2వ తరు 2 న మహమ్మదీయులకు కోమను కాలిక్రమము మరదినమును ఆటంకము అండుటచే నెన్నికలు ఆక్టోబరు 31 న జరుపుటకు నిశ్చయించిరి. శాసన సభకు, రెజిస్ట్రేషన్ ఎన్ట్రీకి అభ్యర్థులను పోషకుట, ఆక్టోబరు 1 తేదీని ఆక్టోబరు 3 తేదీని జరగను. (ప్రభుత్వప్రకటనము).

చెన్నపురి ఆరోగ్యము:— 1928, సెప్టెంబరు 8 తేదీనో అతిమయ్యడి వామునకు మరణించినవారిలో సాము నకు నెయ్యికి 83.7 యుండెను. ఆతడు ముందువారము నెయ్యికి 80.4 యుండెను. ఆత్మవానిబాధ్యతవల్ల 11 బాధపడి ఒకరు చచ్చిరి. 27 గురు యెర్రవల రహస్య మరణించిరి. 1923 సం|| ద్వితీయన ఈ వామునందు 28.8 యుండెను.

తమిళనాడు పారిశ్రామిక ప్రదర్శనము:— తిరువనంతపురం కాంగ్రెసుసంఘ అధ్యక్షులు ఇట్టు వామునున్నరు:— నేలములో ప్రజలుకు పరమమందిరము గ్రంథాశ్రయ లేక పోవుట పెద్దజోటుగానున్నది. నేలము పురపాలనసంఘముకుంటే తిరువనంతపురం ప్రజల ప్రత్యేకముగా నిర్మించుకొన్న పరమమందిరములకు కాక పురపాలనసంఘమువారు తేలికటి భూమిని. నేలముప్రజలు గాని పురపాలన సంఘముగాను గాని యీ పత్రి పోగొట్టెదరుని తలంపెదను.

సర్వోత్కర్షముగల గాఢానుభూతి 10వ శ్లోకం
 కర్తవ్యం దీని మనునాడు బహుశాశ్చే రంగనాథుని పాత్రయ.

కలకత్తా పోస్టుమాస్టరు హత్య కేసు

10 వ తేదీ విచారణ

మద్రాసు ప్రభుత్వమున ఛార్జీ కారు మరల వాదమును ప్రారంభించి, తెల్లకొడునుబట్టి మద్రాసున గుర్తింపిన జానరులతో

చేను. ఈ విషయమున పాకరు సాక్షులు సరిగా లేదు. నటానురిని తరిమివినిన పాకరు చెప్పిన విషయమున నిత్యమరి రుజువు చేసినచో చూద్దాయిమా? తమ కనుచూడకా లేదను సంకతిగూడ నశశ్రీమే యగును కాన పాకరు సాక్ష్యములాని తక్కిన విషయములను గూడ శాస్త్రియమార్దులు నమ్మగూడదు. ముద్దాయి స్టేటుమెంటు కలన తెలిసిన విషయములను శ్వాయరాధిపతి జూరులకు తెలుపు ఉపసరము. ఈ కేసులో ముద్దాయి స్టేటుమెంటును జూరులకు వినిపించ లేదు. దాని సంగ్రహమునైన న వారికి తెలుప లేదు. శ్వాయరాధిపతి శిక్షా అక్రమమని శ్వాయమార్దులు తలచినచో వారు దానిని మార్పుటకు వారికి 28 వ సెక్షను ప్రకార మధికారము కలదు. ఇట్లు అక్రమము లేకపోయినను మరియే అక్రమము ఇతివనగూడ వారు విడుదల చేయవచ్చును. అట్టి అక్రమమేమియును లేకపో

యినను నూడ న్యాయమూర్తుల శిక్షను మార్చరచ్చును గాన
నీకేసులో పునర్విచారణ కుక్తమవుచేయుటకు
న్యాయమూర్తుల కధికారములేను మాద్వాయని విడువబడేము
టయే కత్తవ్వమని చట్టస్థిగాదు మనెనిది పిమ్మట ప్రభుత్వన్యాయ
శాఖవాదము ప్రారంభమైతి.

— — —

బర్తాపాఠశాలలు

— — —

ప్రతికల బహిష్కారమును తొలగించుట

— — —

బర్మాలో పాఠశాలలలోనికి కొన్ని వారానుచిక్కులు

ప్రతికల బహిష్కారమును తొలగించుట

బరారాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘము

నాయకులకు స్వార్థము

కారాగృహములనుండి పుట్టిన లాలాజీ నేటుబాబాగార్లు
మొన్నగు నామకల కీర్తివారు స్వాగత మొసరుచున్నారు.
తాకినాడ కాగ్రెగేషన్ మహమ్మదాళీగారి అధ్యక్షతన నీ సీర
వరుచుచున్నారు అనతిర్వాసము లామోదించబడినది.

నాటి ను

నంద్యాల డి॥ ము॥ కోర్టులో

ಅ. ನ. 98/1919 ಅಂಡ್ ಅ. ನ. 99/1919

వాద్యములు:— వాద్యములు మారవద్దు. (2) వాద్యములు మారవద్దు.
సావి సావి సంక్రమణ.

ప్రతిభాద్యుః— మాజీ క్షాతా భక్తియును, ఇతర తా
మాకును రహితాను భక్తియును ఇద్దరు పోరి. రెండవభాగ్య
రహిత C/o రహితాస్మయం యా క్షాతా ఉదయగి తా
చిన్న మంగలారు.

రహస్యం కాక భక్తి మారు మొదటి భార్య కొమ్మలై వచ్చి
 లరు ఖారు మై నరు గార్ది జ్ఞాన పెనిమిటి మూతే ఖాకా తుష్టరు
 సా|| సంభాస

అ. నె. 98/1919 లో 140-18-0 గురించిన్న అ. నె. 99/1919 లో 580-1-0 గురించి వాడుక వరం ఎక్స్‌క్యూషన్‌తో పీటీసనులు దాఖలుచేసియుండగా రిజిస్ట్రీలో నోటీసు పంపియుండవలయునని అ. నె. 98/1919 రుక్ 25-9-1923 తున్న అ. నె. 99/1919 రుక్ 29-9-1923 తేదీన వాయిదాలు కోర్టు వారు చేసియున్నారు. గనుక మీశ్రేయస్థా ఆశ్రయమునందు యెడల ప్రాంతాధికారి తేదీలయందు సందర్భాల దీని నుండి కోర్టు వారియందు హాజర్ మనవిచేసుకొనుట సరిది. లేనంతటి క్రమ మేన చర్య జరుగదనువుననే గుంగలి రెవెన్యూమొనరి.

నంబా ల } దేశపాండ్య సుబ్బరావు,
10-9-1928 } వాడుల వనంబు,

నాగపురము జెల్లిన బెజవాడ సత్యాగ్రహుల రాక

నాగపురపాత్రీయ పతాక సంరక్షణసంరంభము (శ్రీ
కృష్ణజగ్గోపాసమునకు వెల్లి ఆకోలాజయముండి విడుదలయైన
శ్రీయ్యతులు పిరిపాటి మధుసూదనాచార్య బంశ ఆచార్యపాత్రులు
జొన్నలగడ్డ సీతారామయ్య తాడికొండ పాస్త్రీకం ధూరినట్టి
కేవలతారనాగరాలు మొన్నటి ఉదయం ఇవటికి వచ్చిరి సా
యంతము వారిపుష్పమాలతో నలంకరించి పట్టణవీధుల మెట్ట
నూలేగించిన పిరుట్ట గాంధీ మైదానములో గొప్ప సభ జరి
గినది. శ్రీయ్యత డాక్టర్లు ధన్యాద రామచంద్రాచార్యగారు ఆశ్రి
తుల వహించిరి.

సత్యాగ్రహములు జెయింబు అవధానములను గురించి చక్కగ నవస్థానించిరి. ఏవిధముగ నామ బాధియపరాకముతో నెటుల సర్కారువారిని ధిక్కరించినదియు, వారిపేనుల నడిచినవృత్తు, ఎటుల చిత్రమైత గమధానముల నొసంగినదియు, పిమ్మట జెయింబు బనేకవిధముల మీని చిత్తులయెట్టి పరిపద్ధి తమపరిపత్తిక లాకటకై ఎన్నిమాయోపాయములను పన్నినదియు, పీటినన్నిటిని ఎటుల దైవ్యముతో నెడించి ధీరులచేతమునకు పరిత్రసేన నొసరించినదియు వివరించుచు విపులముగ నుపన్యసింపిరి. నాగ పురం, అతోలా జెయిళ్లలో మీరేత రాళ్లను కొట్టిం చెడివారట. జబ్బుచేసినవృత్తు వారికి గరియైనమందునిచ్చెడివార కారట తలనొప్పికి కడుపు నొప్పికి న్నెల్లింగు సాబ్బు ఇచ్చేవారట. అధికార్లతో ఇందును గురించి చెప్పితే రక్షణలు కర్కారదు నవ్వచు కలిగినదని జవాబు చెప్పేవారట. తినేటందుకు రాత్తెట్టు, అన్నము కావలెనంటే తమపరిపత్తి ఇచ్చి పొమ్మనేవారట.

ఇన్ని కష్టముల ననుభవించినను, మనసునందు నితత్సానా
మేమియు లేక గాఢమైన జ్ఞాపిమానముతో క్వరాజ్యసిద్ధి
కై పోటునందు మరొక తాత్సానుతో వారి మనోనిశ్చయము
ను కలపించిరి.

అట్టి జాతి మానులను గౌరవించుటకు చేయు సభల క్రమము విధిగా ప్రతిజ్ఞలు చేయు ధర్మమును కర్తవ్యమును అభ్యసించు ధర్మమును ముగించుటకు తెచ్చి, (స్వతిరు బితి) ముదిలెనాడు.

అంధుడు లేఖలను బట్టి చూడ ఆంగ్లో-ఆఫ్ఘను వర్తక ప్రతి
 ౨౫ ను 4 వ తేదీన స్థిరపడినట్లు దాఖలుబట్టబడి

హిందూ మహమ్మదీయ

నా య కు ల స భ

క రా-చీలో 8 వ తేదీని జరిగినది

ఈ వెల కి ద తేదీని కెరచీలో హరిశ్చంద్ర విష్ణు నామ
గారి అభ్యుదయ కేంద హిందూమహమ్మదీయ నామాల సభ
జరిగినది. హిందూ మహమ్మదీయవివాదలనుగూర్చి వారు చర్చించిరి.
సి. ఘరాష్ట్రమును గూడ పంజాబరాష్ట్రము గలిగి తేద
లను అని జి. ఎం. ఘోష్ఠీ గారు ప్రవృత్తించిరి. “సింధు
దేశమున ప్రజలను మతసంఘములును వివాదలను జ్యేష్ఠులును
కలిగించుట విషయములను గూర్చి చర్చింపగూడదు. మైత్రు
ప్రోత్సాహపరుమచు నే పులికలు వాదనలను గాని విరోధము
లను పెంచువాతలను వాదుగూడదు. సమాధానమును
కలిగించి అల్లరుల నడగించుట కొక ఉపసంఘ మేర్పడి పనిచేయ
వలెను,” అనుతీర్మానము లాసభలో సామోదించబడినది.

లాలా హరికృష్ణలాలు గారు

మంత్రి పదవిని వదలెద రనువదంతి

పంపాబులూ వ్యవసాయాభివృద్ధిగా నన్ను లాల్లా
 సాంకేతికతలూ తల్లిదండ్రులూ రాజీనామా నిచ్చేద రమణదంతి
 దాని ప్రభులముగా నున్నది.

ಗಿರಿ ಧಾರ್ಮಿಕಾಚಾರಿ ಜುರಾನಾ

జ పు వా ర ం టు

ఆంధ్రప్రదేశ్ 1921 లో కలెజీయస్ నుండి
 డిగ్రీలు పొందిన గిరిధారి లాల్ శాస్త్రి వేతనం 500 రూపాయలు
 పొందుతూ ఉన్నాడని కమిషనరీ ఆఫ్ ఇన్ ఫర్మేషన్స్ నిజమేనని.

అట్లేయ మానానికనుకు రాజులకినిది లోనోకనది
 పుడు సహస్రప్రసాదములకేయ కై జగంగిరాదాదురా
 గారి అభ్యుదయకు ఒక కవిటీ వ్యవహరించెది.

శానానాతి సమితి కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు బిల్దాం
దు శ్రీశ్రీటును సమితి సభ్యత్వమువను చేర్చుకొనుటకై తీరువా
రికి సలహా ఇచ్చుచుకై ఏకగ్రీవముగ తీర్మానించిరి.

జూబులు

తాలూకాబోర్డులు యూనియన్ బోర్డులనుధ్యతగాదా పరిష్కరింపబడుట

స్వాధీకర విషయమైన గవర్నమెంటువారి ఉత్తరువులు తాలూకాబోర్డులను యూనియన్ బోర్డులను యూనియన్ మైజరును ధర్మము తగాదాను పరిహరించుటగాను 2-8-23 తారీఖున గవర్నమెంటువారు 1701 యల్. యం. ఉత్తరువును యిచ్చడమైనది.

1884 సం॥ మద్రాసు లోకల్ బోర్డు న్యాయాధ్యక్షుల ప్రకారం యూనియన్ బోర్డుల హద్దులలోని, తాలూకాబోర్డుల వారి మార్కెట్టులపై తాలూకాబోర్డుల అధికారములను చలాయించుచున్నా యను విషయము వచ్చియున్నది.

1920 సం॥ మద్రాసు లోకల్ బోర్డు యాక్టు 285 వ రూలు ప్రకారం వారి కట్టి యాజమాన్యమును అధికారమును కలుగుచున్నది. కాని ఈ సెక్షన్ లో 1 లిపి యిక్కర సెక్షన్ లను చదివిన తాగుండును. 188 సెక్షనున్న 5 వ పద్యములు 1. వి. (8) 1. 3 (4) అ. 5. 5 (6) రూలులు ప్రకారం అట్టి మార్కెట్టులపై అధికారము, యూనియన్ బోర్డులకే గాని తాలూకాబోర్డులకు లేదు విశేషముచున్నది. యూనియన్ బోర్డులలోని, తాలూకా బోర్డుల వారి మార్కెట్టు, తాలూకాబోర్డుల వారు, తాలూకాబోర్డులకు తాలూకా బోర్డుల వారికి వానిపై మ్యాజిస్ట్రేటు చెలాయించగల యిక్కర అధికారములు ఏమియు లేవు. 171 వ సెక్షన్ ప్రకారం యూనియన్ బోర్డుల వారి లె సెన్సులేనీ, తాలూకాబోర్డుల వారు యూనియన్ లలో మార్కెట్టు స్థాపించుటకు వీలులేదు.

2. యూనియన్ బోర్డులలోని మార్కెట్టులపై స్వాధీకరము యూనియన్ బోర్డులవారికే యుండవలయును. గవర్నమెంటువారియొక్క అభిప్రాయము 289 వ సెక్షన్ ప్రకారము యూనియన్ లలోని, తాలూకాబోర్డుల వారి మార్కెట్టులపై, సభికారము యూనియన్ బోర్డులకే యుండవలయును. 5 వ సెక్షన్ లు 5 (6) వ రూలు ప్రకారము రు 500-0-0 లకు మించు ఆదాయం వచ్చే వారపు సంతలలో గల ఆదాయము తాలూకాబోర్డులకు చెందవలయును.

3. 1920 సం॥ మద్రాసు లోకల్ బోర్డు యాక్టు ప్రకారం సంవత్సరమున కొక కార్యమును జరుగు పశువులను గూడ మార్కెట్టువంటికి యని యాసెక్షన్, నిరూపించుచున్నదని గవర్నమెంటువారు సలహానిచ్చుచున్నారు. ఇట్టి సంకీర్ణ వ్యవహారాల జెప్పింపు యూనియన్ హద్దులలో నున్నదై ల, అది పాత యాక్టు ప్రకారము తాలూకాబోర్డులవారియొక్క కృషికిని, దానిపై సభికారము యూనియన్ బోర్డులకు గలదు. అట్టి సంవత్సరపు సంతలచే వచ్చు ఆదాయము యావత్తు, యూనియన్ కే చెందవలయును. ఎందువలననగా 5 వ సెక్షన్ లు 5 (6) రూలు ప్రకారం ఏ సంవత్సరమునైన రు 500-0-0 మించి వచ్చు వారపు సంతల ఆదాయములో నగం తాలూకాబోర్డులకు చెందవలయును, గవర్న సంవత్సరపుసంతలలో వచ్చు ఆదాయమును యూనియన్ బోర్డులకే చెందవలయును. ఈ విషయమును గురించి 20-8-23 తేది హిందూత్వత్వయందు ప్రచురింపబడినది.

లోట - శ్రీనయ్యనాయుడు
యూనియన్ బోర్డు (పెన్సిడెంటు
చిక్కలూరుపేట

కమ్యూనిస్టుల వారి తీర్మానములు

మన సంఘమునందు పోషకులగా నుండి క్రితేషులైన గంకినీ చినరత్నముగారి మరణమునకు యీ సంఘము వారు చింతిల్లుచు వారికుటుంబమువారికి యీ సంఘమువారు సానుభూతిని తెలియపర్చుచున్నా.

క్రితేషులైన తొఖిమూరి లక్ష్మీదేవమ్మగారు గుంటూరు కమ్యూనిస్టు కళ్యాణమును కార్యకర్తలను ముగా నొసగి కమ్యూనిస్టుసంఘముయొక్క కార్యకర్తలకు పాత్ర రాల్చి క్రితేషులైన తొఖిమూరి లక్ష్మీదేవమ్మగారు మరణమునకు యీ సంఘమువారు చింతిల్లుచు వారి దానములకు కృతజ్ఞతాపూర్వకమైన కందనము లర్పించుచు వారి మరణమునకు కమ సానుభూతిని తెలియపర్చుచున్నారు.

సూరవనేని వెంకయ్య,
సెక్రటరీ, కమ్యూనిస్టుసంఘము.

మూల్లీపేటకు కూలీలు

పూజ్యమైన మనకు సమీపములో నున్న మూల్లీ పేటలో అచ్చటి ప్రజలకు తాతా కంపెనీవారి కలన జరిగిన ఆశ్చర్యమును, కమ్యూనిస్టుల ఎల్లకలన తెలిసియే యున్నది. అకాదినుండియు అచ్చట నిద్దు కట్టుకొని నివసించు చుండు ప్రజలను వారివారి యిండ్లు వాకిట్లు వదలిపెట్టి భూములు వకటిపెట్టి పోవలసినదనియు, ఆ ప్రదేశమున పెద్ద పెద్ద వర్మిండి అచ్చటి నిర్లక్ష్య విద్యుచ్ఛక్తి కృతించి బొంబాయిపట్టణములోని కార్యగారముల నడుపుచుండు ముఖ్యుల తాతా కంపెనీవారు కోరగా అచ్చటి ప్రజలందుకు సమర్థత పోయిరి. అయినను తాతా కంపెనీవారు ప్రజలవ్యయములకు అత్యుపేక్ష చేయవలెనని యెంటు మొదలుపెట్టి గ్రహించి యిచ్చుటచేయుటకు వీలులేకుండ ఆ ప్రదేశమున కార్యగ్రహమునందలి అడ్డముగా పండు కొనిరి. ఇచ్చట జేయుట మొదలుపెట్టినచో నుటకు ఎవరును కూలీలు గాకుండ బోధించిరి. అందువలన అచ్చట చేయుటకు ఆ ప్రాంతములవా రెవరును కూలీలుగా వెళ్లరైరి. ఏమిట అడ్డముగా పండుకొనిన జనులపై పలుకుచుననునట్టి వేదాన్ని తాతా కంపెనీవారు చల్లించిరి. ప్రభుత్వమువారి సహాయము గ్రహించి పోలీసులచే ప్రజలను దెబ్బలు కొట్టించుట మొదలు పాపము పెట్టిరి. కాని వారి ప్రయత్నములన్నియు నిష్ఫలమైండున తాతా కంపెనీవారి కచ్చటి కాదని ముందేరి. మరు నిప్పుడు ఆనిని ప్రాంతంబందలించి అచ్చట కూలీలదొంగక ఈ ప్రాంతమునందలి కూలీలను తీసికొనిపోవుట మొదలుపెట్టి కూలీలకు సత్తయి చేసిన వారికి కమిషన్ యిచ్చుటకు ఏర్పాటుచేసెందున ఈ ప్రాంతములందున్న కొందరు మిషనరీ వారలను కలిగియున్న పల్లెగా మునులను, పట్టణములను పోయి ఈ గ్రామములలో యిచ్చే కూలీలకు రెండింటిలో మొదటగా కూలీయిచ్చి చెడమని వేద జనులకు అక్షపేట్టి కూలీలను పంపుచున్నారు. ఈ ప్రయత్నము ఎప్పుడుగా తేనాలిసమీప తాలూకాలో జరుగుచున్నది. అచ్చటికి మనకునుకూలీలుగా వెళ్లిన ఆ ప్రదేశమున నివసించు ప్రజలకు చాల కష్టమున్నా బిస్వామమున్నా సంధింపగలదు. మనము అప్రజలకున్నా యిచ్చుటకుండి పోవు కూలీలనున్నా కివాములు కూడ సంధించి వచ్చును. అచ్చటి ప్రజలు బాధించబడిన విషయములు, వారికి సంధించిన యిచ్చుటలను గురించి యిచ్చుట ప్రజలకు విపులముగా తెలుపుటకై కరపత్రములు అచ్చటయందు చున్నాము. కొద్దికాలములోనే అది సంచితమై బడును. ఈలోపుగా కాంగ్రెస్ ప్రచారమును, ప్రతి అసహాయ వాదియు, వేదభక్తులను పల్లెలందును, పట్టణములందును, పాటకపు జనులను మూల్లీపేట కృతపాతమును నూర్చి బోధించవలెనని ప్రార్థించు చున్నాము.

పూరె వెంకట సుబ్బారావు.

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము కార్యదర్శిగాను.

నెల్లూరు జిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘము

నేను కొన్ని కారణములచే (రాజకీయములు కావు) నెల్లూరు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శిత్వమునకును, గదరు సంఘముయొక్క కార్యకర్తలకు సాహాయ్యసంఘముల సభ్యత్వమునకును, రాజీనామా నొసగితిని.

రాష్ట్రీయ సామాన్యసంఘమునందును, రాష్ట్రీయ కార్యకర్తల సంఘమునందును నాసభ్యత్వమును ఉంచుకొనుచు కాంగ్రెసు తీర్మానములకు దానునై క్రితేషులనుండివలన నా కార్యమును నిర్వహించుకొను చుండును. జిల్లా సంఘమునకు జూబుల వ్రాయువారు పూర్వమునై నావేర్వ వ్రాయక కాంగ్రెసు కార్యకర్తలనుచునకు వ్రాయు వ్రాధియు.

వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య

ద్వితీయ ఆంధ్రజిల్లాల గవర్నమెంటు గ్రామామల మొదలకరణముల ప్రత్యేకసభ

ఈసభ గోదావరిజిల్లా రామచంద్రపురం తాలూకా తాపే శ్వరం గ్రామమున 1923 సం॥ సెప్టెంబరు 19 తేది జరుగుచు నని యిదివరకే ప్రచురింపబడియున్నది. ఈ సభ క్రితముక అయ్యు గారి తిరుపతి కార్యకర్తల ఆగ్రాహకాధికారిగా వుండుటకు ఏర్పాటు చేసికోవడమయినది. ఈసభకు వచ్చువారల ద్వారాపాడే ప్రేమనాటా లెలుడిగి జట్టాబుద్ధమీద గాని ఎల్లబుద్ధమీదగాని వచ్చుటకు సౌకర్యముగలదు. ద్వారాపాడి తాపేశ్వరముకు దూరము 3 మైళ్లు గలనక మొదలకరణముల రామచంద్రంకి కప్పక దియచేత ప్రార్థించుచున్నాను.

సత్యవోలు బాపిగజా
అధ్యక్ష సంఘాధ్యక్షుడు.

“అమెరికను కంపెనీలు”

ఈమధ్య “అమెరికా కంపెనీలు” రెండేటి నూర్చి యీ ప్రాంతములలో చాల ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఆ కంపెనీలు అమెరికాలో స్థాపించిరి. బొంబాయినుంచి కాగితములు వగైరా హెచ్చుగా వచ్చుచున్నవి. కొట్లకొలది రూపాయల మూల ధర్మము 75 రూపాయలు 150 రూపాయలు వాటా విలువ యీ తాలూకాలో నిష్పటికి నుమాను వెయ్యి వాటావరకు ఖర్చు అయియుండవచ్చును. వాటాలు త్వరితముగా ఖర్చు అగుటకు వాటాదార్లకు నమ్మకము వీలులేని సమస్యములు లాభములు కంపెనీలవారు అక్షపేట్టుచున్నారు. రు 225 రూపాయల వాటాలు 90, 105, 120 రూపాయలకు యిచ్చివేస్తున్నారు. 90 రూపాయలకు యిచ్చే 225 రూపాయల వాటాలు వచ్చునన్నీ, మొత్తం 225 మీదనున్న నూటికి 10 రూపాయలకు వైగా లాభము వచ్చునన్నీ, అమెరికానుంచి వస్తువులు మూడరూపాయలది ఒక రూపాయకి తాను తెప్పించి నూటికి నూరు తాను లాభము తీసుకొని వాటాదార్లకు కొన్ని వస్తువులమీద నూటికి 25 రూపాయలు “డిస్కంట్టు” యిచ్చుక ముఖ్య వారి కరపత్రములు చాటుచున్నవి. మధ్యహిందూస్థానములో 7 లక్షల యకరముల నుంచి భూమి 499 సంవత్సరములకు సకలకంపెనీలు కాలకు తీసుకొన్నట్లును, యెక్కడను నూటికి 1, 2, 5, 7 మున్నగు రేట్లలో కమిషన్ యిచ్చుటలను తెలియుచున్నది. సర్వసభ్యములకు భారతీయులను వారి ధర్మము యీ కంపెనీలలో నిమగ్నమైనుటకు ప్రయత్నములు చేయుచున్నది. ఇట్టి కంపెనీల విషయమై వారు కొన్ని సందేశములు లుండుట చే వివరముగా కలకత్తాలో శ్రీ ఆరవింద హామగారి శిష్యులచే నడిపించబడుచున్న “స్టాండర్డ్ పేరరు” పత్రికను, రాజగోపాలాచారిగారిచే నడిపించబడుచున్న మహాత్ముని ‘యంగ్ ఇండియా’ పత్రికను, శ్రీముత పట్టాభిశిరామయ్యగారి ‘జన్మభూమి’ పత్రికను, కొంతకాలమునందట ఉత్తరమును ప్రచురించినట్లు కనునడచుగాని ‘జన్మభూమి’ స్టాండర్డ్ పేరరు’ పత్రికల నా ఉత్తరమును ప్రచురించి యుచువునుకూడ నిట్టి విదేశజనితము లగు కంపెనీలు భారతాభ్యుదయమున కంతయు అర్హతముక మని స్పష్టముగా తెలియజేసింది. గవర్నకంపెనీల మేనేజరు డైరెక్టరుగారిని నెలకొల్పింకొందట బొంబాయిలో అరెస్టుచేసినట్లు 7-8-23 తేది 8వ ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రచురింపబడినది. అప్పటినుండియు నీ ప్రాంతములలో ఈ కంపెనీలవారు ప్రయత్నములు గుండుచేత నేను యూనియన్ మై కమ్యూనిస్టుల వ్రాయుట విరమించుకొంటిని కాని తిరిగి కొద్దికాలములో యూనియన్ మై పునఃప్రయత్నములు జరుగునని వినుటచే యీకాబును వ్రాయుచున్నాను. ఈ కంపెనీలలో గాని యక నుండేను భారతదేశములో గాక యిక్కరదేశములలో నెచ్చట రిజిస్టరీ అయి, పాశ్చాత్యకర్తల ననుసరించి నడిచేడి కంపెనీలలో వేకాభ్యుదయమును గోరు ప్రజలుగాని ప్రచారముగాని బోధ్యము కలగజేసికొనకుండుటయే గాక, కమ్యూనిస్టుల వైరంతలో యిట్టి యత్నములను నిరసించవలసినదిగా నూడ మనవిచేయుచున్నాను.

గు. వెం. సుబ్బారావు
అవలాపురము.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర ప్రాథమిక

పాఠశాల పాఠ్యపుస్తకము

మన సంఘములలోపురాష్ట్రసంఘము చేసిన ప్రయత్న ఫలితముగా “వదినందత్తరెణుల సర్వీసునకు మొదిన సర్వీసుగల అన్ తెయిండు టీచర్లకు తెయిండు అయినవారిలో సమయోగ్యతగలవారిగా ఎండుటకు గల హక్కును నిపుయ్యుటకు” తగిన వారివారి దరఖాస్తులను ఆయాజిల్లా ఇన్స్పెక్టర్ డ్వారానున్న ఇన్స్పెక్టర్సులద్వారానున్న పంపుకొనవలసిందని శ్రీ మనరామ డైరెక్టరు దొరవారు వారి ఆఫీసు L Dis. 1438 Of 28 d. 5-6-1923 నెంబరు ముఖమున వారించెయిచియున్నారు. కావున వది సంవత్సరములకు మొదల సర్వీసుగల తెయిండు కాని ఉపాధ్యాయులందరకు వైనదులను ఉదహరించుచు దరఖాస్తులను పంపుకొనవలయును. దరఖాస్తులలో ఉద్యోగపు అర్హతలను కమ సర్వీఫిల్లకున నట్లనున్న, సర్వీసు పేటుమెంటునున్న పంపుకొనవలెను. ఉపాధ్యాయులు ఈ యవకాశమును పోగొట్టుకొనక యోగ్యతాపత్రములను సంపాదించుకొనవలెను.

తెన్నెటి వేంకట కామేశ్వరరావు,
8-9-1923 కార్యదర్శి.

గోదావరిమండల అసహాయోద్యమ విద్యార్థిమహాసభ

రాజమహేంద్రవరము

(స్వకీయవిలేజ్)

గోదావరి మండల అసహాయోద్యమ విద్యార్థుల సభ ఈ తెల 5, 6 తేదీలను రాజమహేంద్రవరములో దాక్షుడు ముఖ్యమంత్రిగారి గృహములో సమావేశమయ్యెను. జిల్లాలోని వివిధ ప్రాంతములనుండి మూడు 40 మంది విద్యార్థులు, ప్రచారకులు, విప్లవీ, వీరందరిని దాక్షుడుగారి యింటనే భోజనములు లేర్పాటు చేయబడినది. ఈ యువకుల బృందములకు సలహా నొసగుటకు దాక్షుడు గురుమూర్తి రామారావు గారు గూడ సభకు హాజరై, కాకినాడలో శ్రీమత బులుసు సాంబమూర్తిగారి ఏకత్రుడైన ముఖ్యమంత్రిగారు అకాలముగా చనిపోయినందునకు కాకినాడనుండి రానున్నట్లైన వారు రాజకీయి.

5 తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు సభ ప్రారంభమయ్యెను. అమలాపురంవాస్తవ్యులగు శ్రీమద్దేవరం వెంకటరావు రావుగారి రథాగ్రత విహించి ముఖ్యమంత్రిగారి సభ్యులుగా నుండమని గోరుటకు ప్రార్థనలు దాక్షుడు ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ సమావేశాద్యక్షులును గూర్చి స్పష్టముగా జెప్పి వివిధ ప్రాంతములనుండి విప్లవీనవారి హాజరును చూపించి, ముఖ్యమంత్రిగారు హిందూదేశములోనున్న అనేక ఆశ్రమములను దర్శించి వాటియొక్క నియమములు, విధులు, ఆశ్రమ వాసుల పని విధులును తెలిపి యున్నారనియు వారి సభ కథ్యక్షత విహించుట అన్ని విధముల తగియున్నారని జెప్పి, ముఖ్యమంత్రిగారి రథాగ్రత విహించి భగవత్పాదార్పణం సభ ప్రారంభించి.

కాకినాడనుండి వచ్చినంతటి చదువుదన. కర్ణాటక మును ముఖ్యమంత్రిగారి మరణవార్త విని సభ్యులందరూ విచారమునందు. సాంబమూర్తిగారిని వారి కలుసుటకు ఈ సమావేశముయొక్క సామర్థ్యాన్ని తెలుపు తీర్మానము జేయబడెను.

అధ్యక్షులు రామ జెప్పినవిషయ విషయము చివరను జెప్పినది మిగిలినవారి అనుభవమును, భావికర్తవ్యమును తెలిపి వారు జేయు సలహాలను జెప్పినది కోరి.

ప్రారంభమున బుద్ధవరపు మరంగేశ్వరరావుగారు వారి విద్యాలయములగురించి జెప్పెను, జనరాజ్యములో వారియువభాగము వారుగా జరుగుటకు పల్లెటూళ్లలో చిన్న వారివిద్యాలయములు స్థాపించి ప్రచారము స్థాయిగా నుండి ఆయాగ్రామముల ప్రేమానురాగములను సంపాదించి వారి సర్వ విధముల దోడ్పడుచుండినట్లెడల వారియువభాగము ప్రచారకులయొక్క జీవితసమస్యనుగూడ జరుగుచుండునని జెప్పెను. ఈ యుపాధ్యాయుడే ఆయాగ్రామలో ఖద్దరును జేయవచ్చుననియు కాలకమున తన కలుగుటచే హెచ్చయిపెట్టుట అస్పృశ్యతనివారణ మొకలగు పెద్దసమస్యనుగూడ తెలియజేసిన మున్ననియు జెప్పెను.

అమలాపురంవారి కాంగ్రెస్ కార్యదర్శిగారు కళ వెంకటరావుగారు ప్రచారకుని జీవితప్రస్థానమును బాగుగా జెప్పి ఆశ్రమములను స్థాపించి ప్రచారమునోహోజ్యే వారియు కార్యక్రమమును జనప్రదముగా కొనసాగించవచ్చునని అభిప్రాయపడిరి. చాలకాలమునుండి వీరి సమస్యనుచూచు ఆలోచించుచుండిరి. వెన్నటి సర్వరాజుగారిగారిలో నీ విషయము విశేషము ప్రస్తావన జేసిరిననుగూడ జెప్పెను. వారి అనుభవములట్టి అమలాపురం రాజకీయాలలో ఖద్దరుసభకు బంధుగా సాగుట కష్టమనియు, ఖద్దరుసభకు వేరుగా కొల్పోతాడు కని ప్రయోగింపరాని సెలక్షనుగా కొల్పోవెనుటతో భూతములుచేయుటయే ప్రారంభించి ఖద్దరుసభకు ప్రయోగము ఈ రెండు ప్రభుత్వములకు వచ్చు లాభములకు సమైక్యమగుచున్నదియు ఈవిధముగా ఖద్దరుప్రచారమును ప్రచారకునిజీవితమునకు గావలసిన భవార్థమును జరుగవచ్చునని జెప్పెను.

దోణిరెడ్డి కామేశ్వర రావుగారు:—ప్రచారకులు జీవోపాధికారము పనిజేయుట కాంగ్రెసుపనిజేయుట దుర్లభమేమో యీ అభిప్రాయమిది. భవార్థము కాంగ్రెసుపని జరిపరచుట సాధ్యము గాదని విచారించెను. ఈ ప్రచారకులందఱును “సర్వేంటుఆఫ్ ఇండియా సొసైటీ” వలె భవము ప్రభుత్వముల కున్నందునకలె ననియు, ఆ భవములోనుండి జీవితమున కవసర

మైనంతమాత్రమే ప్రచారకుల కిచ్చుచు పని జేయించుచుండుట మంచిది జెప్పెను.

కర్ణాటక శ్రీ గామారావుగారు మాట్లాడుచు ప్రచారకులు ఇటు జేయుట అటుజేయుట అని ప్రజలకు జెప్పటయే గాక తాము గూడ స్వయముగా వదుటయు నేయుటయు నేర్చుకొనవలె నని జెప్పెను.

తెలంగాణ కలహముగూర్చి గారు మాట్లాడుచు వాటి య విద్యాలయములో పనిజేయు యుపాధ్యాయుడు మిగిలినవారి జేయుటకు పిలువబడిన జెప్పెను. మిగిలిన ప్రచారమునకు బోయిన యెడల గ్రామములకు వారియెడల గౌరవము నశించునని జెప్పెను. పల్లెటూళ్లయందు గ్రామవాసులమీద వాధారపడి వాటియ విద్యాలయములను వెలకొల్పి సాగించుట దుర్భరమని జెప్పెను. ఖద్దరు తయారైన వెంటనే ఖద్దరుగానిపో ఆయుధ్యుత్తి శిఖరు ననిగూడ జెప్పెను.

కనికల్ రామకృష్ణ రావుగారు ఏ 10 గ్రామములలో 20 గ్రామములలో యొక ప్రచారకుని నియమించి ఒకొక్క గ్రామమునకు 5 గురు కాంగ్రెస్ సభ్యులను జేర్చుటయు, నెల దినముల కొకయుపాధ్యాయుడు నియమించుటయు ప్రచారకులయొక్క కాలమును శక్తులను దుర్వినియోగ మగుననియు, వీరు చేయవలసినవిగాని జేయవలసినంత పని గాని జరుగుటలేదనియు జెప్పెను. 4, 5 గురు ప్రచారకు లోహో గలసి ఏ 4 గ్రామములలోనో, 5 గ్రామములలోనో విరివిగా ప్రచారము జేసేయెడల మంచిఫలిత ముండుననియు నట్లు ఆ 4 గ్రామములను బాగుగా నేర్పాటుజేసిన పిమ్మట మరొక చిన్ని ఫిర్కాను దీసికొని ఆచ్చట పనిజేయవచ్చుననియు జెప్పెను. ప్రచారకుల కర్తవ్య జీవితసమస్యకన్న ప్రచారకుని కలుగు బాధలనుసమస్య యెక్కువ ప్రభుమైనదనియు జెప్పెను. వీరులుం బయలు కొకపోట జేర్చి వారి పోషకుల మార్గమును మనము గనిపెట్టినట్లెడల పని బాగుగా జరుగునని జెప్పెను.

దాక్షుడు గురుమూర్తిగారు అస్పృశ్యత నివారణగూర్చి విశేషకృషి చాలకాలమునుండి చేయుచున్నా, రైన దాక్షుడు గురుమూర్తిగారి మాట్లాడమని కోరిగా వారు అస్పృశ్యత నివారణ సమస్య సంఘసమస్యలనియు ఆవిని నిర్వహించుటకు సాతకాలముల బహిష్కరించిన యువకులు పనికి వారనియు ఏపల్లెటూరి గ్రామములోనికొకప్పుడు ఆచ్చట ఈ సమస్య పరిష్కారమునకు మొదలైనట్లొకడనే ఆ గ్రామవాసులు విరోధి లగుచు రనియు ఆ గ్రామముల మొదటికే మోసముగలుగుననియు జెప్పెను. స్వతంత్రము పోషణచేసికొనుచు కొంతవరకు జీవితసమస్య ద్రవమొక పక్షమునజేసి కలుగుటచే సంపాదించిన పెద్దలకు ఈపనిని వదులలే ననియు, జెప్పెను.

అంతట అధ్యక్షులు మూడు అరగంటకాలము వారి అనుభవములకు స్పష్టముగా వివరించిరి. సమావేశ నిర్వాహకర్తవ్యమును ప్రారంభించివచ్చుచు ఉత్తేహించుటకు యువకులు వారి సర్వ స్వమునువదిలి, ముందు వెనుక వాలోనింపక కార్యరంగమునకు దిగినియు, కర్మాత బాధ్యత తీర్మానాంతరము ఈ సమస్యయు, ఈ యుద్యమమును యంతలో పోవునదిగానని రూఢి అయిన దనియు, అందుచే ప్రజలకు ప్రచారము, వారి వారి అభిప్రాయములను మార్చుకొని, వారి జీవితకాలమంతయు దేశసేవకుం దే వినియోగించవలసిన అవసరమనియు జెప్పెను. అందుకల్ల ప్రచారకులు తమ జీవితసమస్యగురించి మార్గ మోహించిపరలినవచ్చినది. దేశసేవకుండే కాలమంతయు వినియోగపరచ వలయుకొన్న ప్రచారకులకు జీవితాధారముజరుగు పెట్టుకొనవలెననిగిరింత పని జేయుటెట్లు? ఈ సమస్యలకు అధ్యక్షులుజెప్పిన మార్గ మొక్కటియే, ఏమండలమందు పనిజేయదలచుకొన్న ప్రచారకులొకరు డలములో నొకపోజేరి, వారి కుటుంబముల నచ్చటజేర్చి అగవర మగు ఆలోచనలు, కరస్పరసలహాలు గావించుకొనమ, వారి కుటుంబపోషణ జరుగుటకు ఆ సంఘముయొక్క భవముమీద నే ఆధారపడియున్నవో వారు దేశమునకు జేయవలసిన పని చాల బాగుగా జేయవచ్చుననిజెప్పెను. ఈ అవసరములకు గావలసిన భవము గురించి ఏమియు అనుమానమునకద నవసరము లేదని జెప్పెను. మహాత్ముడు జెప్పినట్లు ప్రజలే మన మూలభవము, వారప్పడవచ్చు మరల కిచ్చు వి రా శ య లే మనకు కచ్చు కడ్డి విశేషానందస్వామలవారు జెప్పినట్లు సరియైన ఆత్మసమర్పణము జేసి కృత్య లున్నట్లెడల కావలసినంత భవము ప్రయోగము లేయే జేయవచ్చు. భవము మన యుపయోగము నిమిత్తముగాని మనము భవముకోరకుటలేదు. మనకు భవము నివాయమై విశేషముగా ఆలోచింపక సంప్రాప్త ఆత్మ సమర్పణము జేసి కొనుటకు సిద్ధముగా నుండవలెను.

ఇంకొక విషయ మేమనగా మనము కట్టణములను వదిలి పల్లెటూళ్లలో జీవించెను. కట్టణములలో నుండి వాటియ పున్నవికాదు జేయుట దుర్లభము. పల్లెటూళ్లయందు ఆశ్రయముల నేర్పరుచుకొని ప్రజలలో విద్యాప్రబోధము గావించి వారిని నిర్మములుగను, ఆత్మ గౌరవము గలవారిగా జేసి ఖద్దరుత్పత్తియు ఖద్దరు ధారణయు సాధారణము జేయవలెను.

అంతట చిత్త ప్రదాళిను తయారుజేయు నిమిత్తము అధ్యక్షునిని మరి 6 గురిని యొక యుపసంఘముగా నేర్పరించి ఆయాటికి సభ చాలించుటదెను.

మనవాడు మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు సభ తిరిగి సమావేశమయ్యెను. ఉపసంఘమువారి ప్రదాళిలోని తీర్మానము లామోదింపబడెను. మొదటి తీర్మానము మండలములోని ప్రచారకు లోక యాశ్రమము స్థాపించి ఆచ్చటనే కుటుంబములలో నుండి, ఆ యాశ్రమ చట్ట ప్రకృతి నున్న గ్రామములలో విరివియైన ప్రచారము జేయుటకు తీర్మానించును.

ఇట్లు జేయుటకు సంసిద్ధులుగా నున్న వారియొక్క అభిప్రాయములను తెలిసికొని వారిని తిరిగి సభ మాసంతము లోపుక సమావేశ కర ముటకును, అర సర మైన యితర కర ములను జేయుటకును కాంగ్రెసు ల రామచంద్రరావుగారిని కోరడమైనది.

ఈ తీర్మానము లేకగిరిముగా మోహించింపబడెను. అటు పిమ్మట దాక్షుడు ముఖ్యమంత్రిగారు సమావేశమైన యువకులను వారు ప్రతివాదములతో కాలమును నృధాపున్నక తమ భవిష్యత్తును జేకయుయొక్క భవిష్యత్తును పాపజేయక కార్యములులే నిర్వాణకార్యక్రమమును కొనసాగించవలసినదని కోరిరి. ఏకేక్షమునకైనను స్వాతంత్ర్య సంగ్రామమును పాల్గొని జేకమాత్రం దౌర్భాగ్యశిథిని దోలగించవలసినది విద్యార్థులు, యువకులలో హిందూ యువకులను, అందు ముఖ్యముగా ఆంధ్రమునకు లిట్టి సమయమున దౌర్భాగ్యమును విహించినను, తమ విద్యుక్తమును దేవాదీ వాదములలో బడి నిజకర్తవ్యమును మరచిన ముద్దు వాటిలినది. ఈ సమావేశముల ఆశ్చర్య మంగీరించి ప్రయాసుల కోర్చి మండలములలోని వివిధ ప్రాంతములనుండి విప్లవీన యువకులకు కృతిజ్ఞతను తెలియజేసిరి.

ఈ సమావేశము జనప్రదముగా జరుగుటకు ముఖ్య కారకులగు దాక్షుడు ముఖ్యమంత్రిగారిని మోదిరాజు రాను చంద్రమూర్తిగారిని కృతిజ్ఞతకు దొలవుచున్నాము.

కొత్తపేట హిందీ ప్రచారము

6-9-28 తేదీని కొత్తపేట తాలూకా, కొత్తపేట హిందీ ప్రచార కార్యక్రమమును ప్రచార సమితి కార్య నిర్వాహకర్తను సమావేశమయ్యెను. ఈ సమావేశమునకు రా. రా. శ్రీ కారం క్షేత్రయ్యగారిని అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనడ మయినది.

6-9-28 వరకు తేదీని జమీఖర్చు లెక్కల పరిమాణమునది. కొత్తపేట పుల్లెటిక్కురు గ్రామముల పాఠశాలాధికార్లు మంతుకొన్న దక్షిణములను చదవడమొనరి రెండు పాఠశాలలకు నెల 15 రు 5-0-0 చొప్పున నియ్యటకు తీర్మానించడ మయినది. అవిపాఠశాలాధికార్లు వసించుచున్నాను చదవడమొనరి. స్థాపించి 5 రోజులు ముగియు అయినది. గాక ఈ నెలొకరుగల పాఠశాలయొక్క అభివృద్ధి మాచి మరువటి కార్యనిర్వాహక సభలో గ్రామ నియ్యటకు ఆలోచించుటకు తీర్మానించడమయినది. ఆలాఅభివృద్ధిలో ఉన్నట్లెడల 1-9-28 తేదీనుండియే గ్రామ నియ్యటకు ఆలోచించవలెను.

ఈ నెలొకరుగల మా. రా. రా. ఓరుగంటి లక్ష్మీకారాణానిగారిని కనీసము రెండు మైక్రముల తనికీచేసి దివ్యులచే కు కలసినదిగా కోరడమయినది.

గోదావరిజిల్లా హిందీ ప్రచారసమితివారికి యీతాలూకా గమితునుండి సభ్యులగుటకు వసూలుఅయిన చందా మొత్తములో నూటికి రూ 10-0-0 (పదిరూపాయలు) చొప్పున నియ్యటకు తీర్మానించడమయినది.

గోదావరి జిల్లా హిందీ ప్రచారసమితికి యీతాలూకా గమితునుండి కార్యదర్శి గాక, రెండవకార్యనిర్వాహక సభ్యునిగా శ్రీయంత, కరా లక్ష్మీనారాయణగారిని ఎన్నుకొనడమయినది.

ఈతాలూకా సమితినుండి గ్రామములైన కొత్తపేట, కలివెల (2) పుల్లెటిక్కురు హిందీపాఠశాలలను గూడ నెలకొక సారి కనిఖిచేసి పోవుచు యీగమితికి సంఘముగాను శ్రీయంత, ఓరుగంటి లక్ష్మీనారాయణగారిని కోరడమొనరి.

ఈ కార్యనిర్వాహక సమావేశమునకు యేసభ్యుడైన మరలను మూడుసమావేశములకు హాజరైనవో వారికొకొక్క పాఠశభ్యులను రద్దగును. కాని తిరిగి, వారిని ఎన్నుటకు వలగును.

ఈతాలూకాగమితి కార్యదర్శిగారిచే అధ్యక్షతవహించిన కార్యముచేయుటకును రూ 50-0-0 మూడు రూపాయలు నగదు ఖర్చుపెట్టుటకు అధికార మివ్వడమయినది.

వృత్తాంతలేఖలు

కావలి

(స్వకీయ విలేఖరి)

సెప్టెంబరు 9:—కావలి కాంగ్రెసు కమిటీవారి కోరిక మేరకు శ్రీ వేంకటేశ్వర రాఘవయ్య గారేపల్లి పద్మనాభయ్య రాళ్ల పల్లి రామమూర్తియ్య పెండె వెంకట్రాములు గార్లు కందుకూరు కనిగిరి పొదిలి తాలూకాలో ప్రచారము నిలిపివచ్చిరి. 1921 సం. చుట్టూపాన నిషేధమునుగురించి జరిగిన ప్రచారము తర్వాత ఆ ప్రాంతములకు యెవ్వరు ప్రచారములు పోసెదన అసహాయోద్యమము జ్వలించినదని ప్రజలు అభిప్రాయపడియుండిరి. కాని యీ ప్రచారముల గ్రామములలో ప్రస్తుత విషయములనుగురించి పునఃప్రచారము జరిగించి, కాంగ్రెసు కమిటీలు నెలకొల్పి, తిలవ స్వరాజ్యవిధికి చందాలు వసూలుచేసి, కొంత యంతృహము నిలుగజేసిరి.

శ్రీ పద్మనాభయ్య గారి కావలి కాంగ్రెసు కమిటీ అధ్యక్షునిగా యెన్నికొనిరి. గుంటూరు జిల్లా కమిటీపాడు అగ్రహారీ కులు శ్రీ బెల్లంకొండ రాఘవరావుగారు తమ కుమారుని నామ కరణ మహాత్మ్యర సమయముందు తిలవ స్వరాజ్య విధికి రు. 10-లొసంగిరి.

గత వారములో రి పబ్లికేషన్లు ముద్రణించిరి. ఆలగ్య మైనను యీ కర్మముల చాల యుపయోగము గలిగింది. ఎందఱు తగిసి, ప్రేమలుకూడ బాగుగా నుండగల వని తలచుచున్నారు.

నెల్లూరు

(స్వకీయ విలేఖరి)

పురపాలక సంఘము.

సెప్టెంబరు 9:—1, 7, 13, 14, 15, 16, వార్డుల సభ్యత్వపు కాలముమీది యీ తాలూకాలో మిగిలినందుకచే, స 2వ వార్డులయందు మఱి యీ నెల 17 తేదీ యెన్నికలు జరగ నున్నది. పూర్వోత్తరభూమిలో నూతనముగ ముడికొండరు కూడ అభ్యర్థులు నిలిచియున్నారు. మొదటివార్డు (కనాళుపేట కన్నెరా) కు శ్రీయుతులు ప్రతి శ్రీరాములుకేట్టి, కొండూరు 2వ సింహాచార్యులు కాకటూరు లింగారెడ్డిగార్లు, 7 వార్డు (టంకతోడ్డు తూర్పు)కు మాచివోల మల్లయ్య తూనులూరు శివ రామయ్యగార్లు, 13వ వార్డుకు (కామాటిపేటి కన్నెరా) ఫల్లూయడీక, కల్వనాయకంపేట్ల, కాకటూరు లింగారెడ్డిగార్లు, 14 వ వార్డుకు (బుడాపేటి కన్నెరా) జనాబ్ యాహ్యూద్దీన్, కాన్ మొహిద్దీన్ సాహెబులు శ్రీయత సుంకు శ్రీరాములుకేట్టిగారు, 15 వ వార్డు (కమ్మలిపేటి) కు ఆగా సాహెబుగారు, శ్రీయుతులు పెండె వెంకటచలం, డి. కల్వనాయకంపేట్లగార్లు, 16 వ వార్డుకు శ్రీయత రాఘవలు నాయర్ గారు అభ్యర్థులుగా నున్నరు ఈవిధాన్తుల ఆక్షేపణలను విచారించుటకయి గతనె. 31 తేదీ వాయిదావేసియుండిరి. ప్రెసెంట్ వన్ గారు విచారించి ఆక్షేపణల నన్నియు రద్ద చేసి, అభ్యర్థిత్వములను ప్రవచనమున తేల్చిరి.

ఈ సంఘమువారు మునిసిల్ సంఘము తయారుచేసిన పోకర్ల లిప్తులు క్రమబద్ధమని లేక, యందుకును గూరిపి యాక్షేపించుచు నొక విరఖాన్తును మద్రాసు ప్రభుత్వమువారికి పంపియుండిరి. ప్రభుత్వమువారు దానిని జిల్లా కలెక్టరుగారికి విచారణకై పంపినయె, కచ్చివయమై ప్రభుత్వమువారికి, కలెక్టరుగారికి, మునిసిల్ సంఘమువారికిని కొంత యుద్దేశ్యత్యుక్తములు జరిగెనని వినుచున్నాము. ఈమాటలు మద్రాసు ప్రభుత్వమువారికి నేనగా మునిసిల్ సంఘమువారికి యీ దిగువవిషయములకు ప్రత్యుక్తముల నొసగువని, యంతయు కచ్చివట్టు తెలియుచున్నది.

(1) యాహ్యూద్దీన్ గారు (కేర్ మెక్) గన్ను లన్నియు పూర్తిగా చెల్లించినతేదీ?

(2) పోకర్ల కేసు జి. డి. 2378 ప్రకారము సర్టిఫికేషన్ అయినదా?

(3) రివైజింగు అధికారులెందఱు?

చాలకాలమునుండియు పోకర్ల లిప్తులయందు తప్పులున్నవి, పోకర్లు, కేట్ పేయర్ల సంఘమువారును ఆక్షేపణల కేయము, ఆందోళన జరుపుచుండె, సంఘసభ్యులలో కొందఱు తప్పు మిగతవారందఱు సూరకయుండిరి.

కాకినాడ

(ఒక విలేఖరినుండి)

గోదావరిజిల్లావిద్యాసంఘము

సెప్టెంబరు 4:— 31-8-23 వ తేదీన మ.రా.శ్రీ గంటి. వెంకట్రావు బి. ఎ. బి. ఎల్. గారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశ మయిన మీటింగులో, రాజమండ్రి తాలూకాలో రద్దభ్యుత్పాదక తరఫుపైపుటికి, రాజమండ్రి కాపురంధయిన క జగన్నాధుగారు పాపించిన జార్జి ఎలిమెంటరీ పాఠశాలకు కాన్సిలువారు రిక్లైమను యిచ్చిరి.

ఈ క జగన్నాధుగారు కొంతకాలము రాజమండ్రి, తాలూకాలో పోయి ఉపాధ్యాయులునుండి, కదన ప ద వి కి రాజీనామా యిచ్చి వేరువలసిననీతికి రాబడిను. ఉదరపోషణా క్తము ఎయిడెడున్నా లను స్థాపించి కాన్సిలువారి రిక్లైమ నుకోరెక. క ని తాలూకాబోర్డు ప్రసిడెంటుగారైన మోతే రం గయ్య నాయుడుగారు “ఈజగన్నాధు న్నామును స్థాపించ నేతె దనియు, అనియును గాక అతను అసహాయవాదియనియు” విమర్శలు వ్రాసిపంపించిరి. అయినప్పటికి జిల్లావిద్యాస. పూర్వ క్తులు గంటి వెంకట్రావుగారు తద్విషయమై తగువిచారణ గా వి. వి. కర్వరసానము తెలియపర్చుచు మ.రా.శ్రీ సాలస బాప నయ్య బి. ఎ., బి. ఎల్. గారిని కోరిరి. అట్లే బాపనయ్యగారు విచారణచేసి, బోర్డుకు పంపిరి. ఇప్పుడు కాన్సిలువారు తృప్తి చెంది, ప్రాప్తవాసిట్లు రిక్లైమ చేసిరి.

ఈ విషయము ఏమననో చూచుటకుగాను రాజమండ్రి వాస్తవ్యులు చాలామంది మీటింగులను నచ్చిరి.

గోదావరిజిల్లాబోర్డు

“పదమొంటుల మాజు”ను జిల్లాబోర్డులో కొకలు ప దు యద్యోగములకు కర్తవ్యతనెదరా యని గవర్న మెంటు వారు కోరగా, సదరుసమస్యకు చర్చించుటకు గాను 31-8-23 వ తేదీన ప్రత్యేకముగా సమావేశమయిన సభకు మ.రా.శ్రీ గంటి. వెంకట్రావు బి. ఎ. బి. ఎల్. గారిని, అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనిరి. ఈ సభకు జిల్లాబోర్డు ప్రసిడెంటువారును, అన్ని తాలూకాబోర్డు ప్రసిడెంటువారును హాజరయిరి.

ప్రకటనమున, ఈ రూల్సుయొక్క మంచికడలు విషయమి, ఇట్టి కు వా కాటక పు దివములలో బోర్డు ఆక్సెసు గుమాస్తాలకున్నా, త ది త ర యు ద్యోగ స్థలకు నూత యాహ్యూద్దీన్ ఉపకారముచేయుట, బోర్డభ్యుత్పాదక న్యాయ ము మార్గమే కాక కచ్చివయము మొదలగువిషయములను గురించి గంటి వెంకట్రావుగారు గంభీరముగా ఉపన్యసించిరి. మొంటు సుడియు అభ్యంతరపెట్టుచున్న కేతాపుర తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులుగూడ, వెంకట్రావుగారి యపహ్వానము వినినరా వ్రి ఈరూల్సును అయిలలో బెట్టుటకు సమ్మతిప చెబుచ, ఏక గీర ముగా ఆ గీరి పదమొంటు తీర్మానించబడెను.

జనరల్ మీటింగు

జిల్లాబోర్డు మొదలసభ 31-8-23 వ తేదీన బోర్డుఅధ్యక్షులకు రావుకాపేలు మాడిరెడ్డి వెంకటేశ్వరయ్యగారు బి. ఎ. బి. ఎల్. గారి అధ్యక్షతక్రింద జరుపబడెక.

రాజమండ్రి తాలూకాబోర్డు

ఈ తాలూకాబోర్డు ‘సభ’ సమస్య ఆలోచనకుగాను కచ్చే మీటింగులను అపివే జరుగెను.

అల్పాహారవిండు

ప్రతిజిల్లా బోర్డుమీటింగుకూడు ప్రసిడెంటుగారు మొదల కందరికి “అల్పాహార విందోషి” సంతకపెట్టుచుండిరి. కాని, ప్రతిజిల్లాబోర్డు ప్రసిడెంటు గారి నివాసస్థలము కాకినాడ కా నయన మోడు క్వార్టర్సు తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులగు మ.రా. శ్రీ గంటి వెంకట్రావుగారు 31-8-23-వధ్యాహ్నానికి సంఘ లకు సభ్యు లందఱకును విందోషి సంతకపత్రేసిరి.

పురపాలక సంఘము

సమయ సంకుల్లముల ఎనిమిదింటికి నామినేషనులు యీ కోజుననే పుచ్చుకొనిరి.

మ.రా. శ్రీ దివాన్ బహద్దరు కొమ్మరెడ్డి న్యాయాగా యగమూర్తి నాయుడుగారు ఎమ్. ఎల్. సి. గారున్నా, రావు బహద్దరు ప్రేమా వెంకటచలదత్తగారు, కొమ్మరెడ్డి కేశరరావు మూర్తి నాయుడుగారు చానలిరామసోమయాజులు బి.వి.వి.ఎల్. గారున్న తిరిగి సంకుల్లములగా పోటీలేసివే ఎన్నుకొనునని.

మ.రా. శ్రీ గంటి వెంకట్రావు బి.ఎ.బి.ఎల్. గారు, దుగ్గిరాల సూర్యపాళేశ్వరపు బి. ఎ. గారు అయినవ ర్దుకు

న్నా ఇగతముల చిన సుబ్బాబ్బయ్య శర్మ వింజనూరి నగరి చారపు కొంపపి అయ్యపరాజుగార్లు పదియవవార్డుకున్నా చల్లనుబ్బారావు బి. ఎ. బి. ఎల్. కాలపు గంగయ్యగార్లు కద మూడవ వార్డుకున్నా జిల్లాబోర్డుల కావేశ్వరరావు బి. ఎ. బి. ఎల్. వి. రామమూర్తి బి. ఎ. బి. ఎల్. గార్లు యిరువది రెండవ వార్డుకున్నా అభ్యర్థులు నిలుడిరి.

ఎన్నికలన్నియు యీ నెల 26వ తేదీ మొదలు జరుగు ను. ఆకోజున అవగా 26-9-23 నాకు అయినవ వార్డు ఎన్నిక ప్రారంభించెదను.

విలేఖకులకు సూచన

మ. రా. శ్రీ (ఆదానిక) ప్రయింపుడు, మం. రా. కా. మ. రా. మూ. ఆ. పో. నా. పో. న. జి. సి. రా. మ. శ్రీ. కా. జి. వే. కే. పు. వే. గ. మం. మూ. పో. క. పి. పో. య. వేం. కే. వేం. ను. తం. రా. పో. రా. సి. క. ను. కొ. గం. కొ. రా. బి. జి. కె. వి. జే. యల్. రా. కా. ఒక ప్రేక్షకుడు దా. మె. ప్రకటింప కాలము ఆం. పం. సం.

చెన్నపురి బజారుధరలు

సెప్టెంబరు 11-వ తేదీ మంగళవారము

(1) ధాన్యములు

దసరాలు బా 1-కి	రు 45.0.0	మొదలు	55.0.0	నలువ
రియ్యను బస్తాలు		మొదలు		చరమ,
కుముమ తేనాలిని	,, 45 కలసి	రు 18.0.0	18.4.0	
నెల్లూరిని	,, డిటా	,, 15.9.0	16.0.0	
డిల్లీని	,, డిటా	,, 15.0.0	15.8.0	
రానులు రా. 164 బస్తా 1-కి	,,		8.8.0	
నవ్వులు	,,	24.0.0	26.0.0	

(2) వర్ష ధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి 205	రు. 12.0.0 -	రు 14.0.0	
నెనకలు	,, డిటా	,, 10.14.0	11.2.0
నెనలు	,, డిటా	,, 11.8.0	12.0.0
మినుములు	,, డిటా	,, 13.8.0	15.8.0
ఉలకలు	,, డిటా 164	,, 7.8.0	7 12.0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులునూనె బా 1-కి	రు 15.0.0	170.0.0	
నెయ్యి మ 1-కి	,,	14.0.0	26.0.0
కొండాపురం కేరునెనకపప్పు బా 1-కి	,, 55.0.0	60.0.0	
యితర ప్రదేశము	,,	58.0.0	58.0.0
కేరునెనకనూనె గాను బా 1-కి	రు 125 మి.క.నూనె 121		
అయినము నూనె బా 1-కి	రు 128.0.0		

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపనుపు బా 1-కి	రు 215.0.0	220.0.0	
కూరపనుపు	,,	రు 195.0.0	200.0.0
మిరపకాయలు (గుంటూరిని) బా 1-కి	రు 90.0.0	105.0.0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమంద మణుగు 1-కి	రు 40, 42		
కాళహస్తీ పాయకట్టు	,,	రు 60, 62	
బెల్లము బా 1-కి	రు 40.0.0	50.0.0	
చింతపండు బా 1-కి	రు 85.0.0	46.0.0	

(5) ఇనుము

కట్టలు రథం బా 1-కి	రు 84.0.0	85.0.0	
చదరం	,,	85.0.0	88.0.0
రథండు	,,	89.0.0	90.0.0

(6) లోహములు

కెండి 100 రులంగా	రు 78.0.0	81.0.0	
బంగారము, కులము 1-కి	రు 24.8.0	25.0.0	
నగరను 1-కి		రు 16.5.0	
ఇత్తడి బా 1-కి	రు 805.0.0	810.0.0	
రాగి డిటా	రు 860.0.0	865.0.0	
అస్మా చెక్కర బ 1-కి	రు 42.8.0	42.12.0	

(7) రంగులు ఆలిజరై

ఆవుకప్పుడు	20 డి.గ్రీలు	రు 200	
డిటా		16 డి.గ్రీ-190	

[illegible]

ఆంధ్ర పత్రిక

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు

తెలక్క మహాశయుని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మా॥ సత్యనా రాయణశాస్త్రి విరచితము)	...	2	4	0
హిందీ భాషా శిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీ నేర్చు కొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)	...	0	6	0
హిందీ మొదటి వాచకము డిటా	...	0	6	0
ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్ర మహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది	...	1	8	0
శ్రీరామవిజయం-నాటకము 0 8 0 శారదాంబ-శ్రీధర్మబోధిని నాటకము	...	0	4	0
ఆరాధనవిధి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి)	...	0	8	0
శబ్దకౌముది (నిఘంటువు జేబులోనిముడునది)	...	1	4	0
సత్యవత్సరాభ్యాసము-పద్యకావ్యము. కవిత్యము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథమును జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్య మేని నదల మది జనింపదు	...	1	0	0
శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము భక్తిపాటలు, శ్రీమతి కట్టనుంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.	...	0	4	0
హిందీ తెలుగు ప్యాక్షట్టు డిక్షనరీ వెల 1-0-0 సంగీత శమంతకమణి వెల 0-8-0.	...	...	...	...

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుచెట్టివిధి, మద్రాసు

వెంట్రుకలే ఆందము?

రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

"Everybody's favourite Toilets, Kaminia Oil, & Otto Dillbahar, Sold everywhere,"

వెంట్రుకలు దుష్ప్వతో ఊడిరాకమునుపే త్వరపడుడు. ఊడివచ్చుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలు పాడై పోవును. అంతవరకు రాసియవద్దు

నేడే
కామినీయానూనెను
వాడుట మొదలు పెట్టుడు

(ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది.)

వెంట్రుకల కట్టి రోగమును, శిరోమండ్యమును, యిది దివ్యవర్షము వెంట్రుకలు చిట్టుట గాని, గరుడుగ గాని యుండదు మీ వెంట్రుకలు వరల యొప్పటి మెత్తదనమును గల్గి వట్టువలె నుండి మెరుగు చుండును.

ఈ రోగమునే దీనిని తరిమితి చూడుము

వెంట్రుకలు యెట్లుబద్ధింపగునో కనిపెట్టుడు

కామినీయా తలనూనెను నిన్ను శస్త్రోత్కృష్టమైనది జేయును.

వెల బుడ్డి 1-కి ఒక రూపాయి. ఏ. టి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

అన్ని పోట్లలోను ఈ కింద తెలుపబడిన ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది.

మీకు సువాసన ద్రవ్యము, లేక అత్తరు కావలసినపుడు

"టటో దిల్ బహారు"కు వ్రాయుడు.

ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది అత్యుత్కృష్టమైన గుణముగలది.

కొన్ని బుడ్డి 15 ఫర ద్దు 2-0-0 } కొన్ని చుక్కలు చేతిరుమాలయందు చల్లిన మిక్కిలి
దాము బుడ్డి 15 ఫర ద్దు 0-12-0 } మనోహరమైన వాసన చుట్టు ప్రక్కల వ్యాపించును
1/2 దాము బుడ్డి 1-కి ఫర ద్దు 0-8-0 }

ఇది మందు లమ్మవారంకరివద్దను, శరీర అమ్మవారివద్దను చూడ దొరుకును. లేవన్న,

సోలు యేజంట్లు:- ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్గు అండు కెమికలు కంపెనీ,

155 జమ్మామఠీడు, బాంబాయి.

126

"A Gate"

సెల్ ఫిల్లింగు ఫవుంటన్

వేనాలు

రూ. 2-0-0] [డబ్బు రూ. 15-0-0
గాజు పాళీలు రూ. 0-4-0, డబ్బు 1-14-0
గాజు పాళీల }
కలములు } " 0-2-0, డబ్బు 0-15-0
ఫవుంటన్ }
పైకి ప్లలు } " 0-1-6, డబ్బు 0-12-0
వర్తకలకు డబ్బు మీద మంచితమినను యివ్వబడును.

విక్టోరియా డిపో

మెలాపూరు, మద్రాసు

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

మొదటి అనుభవసిద్ధముగు 600 చికిత్సలను తెలుపు సంగ్రహము ప్రతియంట నుండగలది అందరుచేయదగిన మందులు 15 1-4-0 385 (2) ఏ. టి. 0-6-0
ఆరోగ్యదర్శనము:- వ్యాధులను రాకుండా కాపాడు కొను మార్గములను చూపించును, తప్పుక వదున దగినది 1 0-6-0 ఏ. టి. 0-4-0
ఆయుర్వేదచరిత్ర:- ఆరోగ్య, వైద్య, శారీర, నిధా: గమగుణ, చికిత్స, మొదలగునవి వ్రాయబడు వైద్యప్రతిక మారిది యుచితము చందా రు 2-8-0
వై 8 ని ఏక కాలముడు కొరినవారికి 8-12-0 లకు పంపెదము ఆయుర్వేదగ్రంథమండలి, పెరిడేషి. (నెల్లూరు జిల్లా)

ముఖ్యగవనిపు.

1920-వ సంవత్సరం ఆగస్టునెల మొదటి తేది నుండి అన్నిధరలు మార్చబడినది.

The Zandu Pharmace-utical Works Ltd.,

Elphinstone Road, Bombay.

ఇప్పుటి కాలము ననుసరించి మిక్కిలి

నమ్మకముగాను, తప్పుక గుణము నిచ్చునట్లును

ఆయుర్వేద ఔషధములను తయారు చేయు

చున్నాము.

హిందూదేశమునందు జరిగిన ఆయు

ర్వేద వస్తుప్రదర్శనము లన్నిటిలో బంగారు

పతకములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నారు.

వై కనిన విలాసమునకు వ్రాసినచో

ధరల పట్టి పంపబడును.

జాండా పర్వ స్వామికల్

వరుగ్గు

ఆయుర్వేద ఔషధముల జేయువారు

(388) బాంబాయి నెం 13.

ది ఆంధ్ర ఇండస్ట్రియల్ ట్రేడింగు కంపెనీ,

పోస్ట్ ఏజంట్లు: కాకినాడ.